

Dél-Alföld Intelligens Régió
Operatív Program, II. kötet
(HÉA-SKI)

**Regionális és lokális
információs társadalom
programok**

*munkaközi anyag
file: Regiiii.doc
file: Dair-doc
file: Da-ifti.doc
file: Daireg.doc
file: DAIMON.doc*

Információtudományos modellezés
információs társadalom programokhoz
(file:REGIII.doc)

I. Bevezetés

II. Az Itá értelmezése Európában és itthon

1. Fogalomtisztázás

2. Az EU programjai

3. Globális, nemzeti, regionális ITÁ-stratégiák

4. Az ITÁ-stratégia szerepe a régióban

III. Az eEurope-program

IV. A globális világ szerep-lehetőségei

5. A globális IT-szerepek közül mi vonatkozik a DAR-ra?

6. Milyen intelligens város-programok vonatkoznak a DAR nagyvárosaira?

7. A DAR intelligens régió sajátos szerepei

V. A DAIR stratégia

8. Az eHungary program

8.1 Az európai ifjúság a digitális korban

8.2 Az olcsóbb internet-hozzáférés

8.3 Az e-ker felgyorsítása

A jogi és adminisztratív környezet rendezése, ill. másik oldalról nézve az aktorok, termékek és szolgáltatások hálózatba szervezése:

- a méretgazdaságosság (economic of scale) kialakítása:

- a business to business, ill. a business to customers formák beindítása,

8.4 Gyors internet kutatóknak és diákoknak

8.5 Intelligens kártyák és biztonságos hozzáférés

8.6 Kockázati tőke a high-tech kkv-k számára

8.7 Fogyatékosok e-részvétele

8.8 Online egészségügy

Példa a „telemetrikus kórházi konzultációs rendszer”, amely az egészségügyben működő információs forrástájékoztató rendszert jelent, s amely (a vonatkozó IT-készségek birtokában) 25-30 évi késedelmet próbál pótolni az egészségügyi statisztikai információ nyilvántartása, feldolgozása, adatbázisba strukturálása, szakértő rendszer és tudás bázis készítése terén, ill. az arra épülő, a konzultációt segítő orvosi információrendszer létrehozásában:

- a sürgősségi ellátás (1), a háziorvosi gondozás (2), a prevenció (3) segítségével az évi átlagos, megyénkénti 1 ezres halálozási számokat lehetne csökkenteni a nyiregyházi példa.

-forrás

mti/nmo'2000/02.05. p.25./ifti

8.9 Intelligens közlekedés

8.10 Online kormányzás

8.11 Tudás alapú gazdaság (információtudatos iparpolitika)

8.12 Teleház-tudásház

8.13 Média

8.14 A mobil-hálózatok jövője

8.15 Az információkezelés, -gazdálkodás fejlődése (IFTI)

VI. A DAIR jövőképe

VII Ajánlások az operatív programhoz

VIII. Dokumentálás

I. Bevezetés

Az információs társadalom paradigma legfőbb rendezőelve a mérés és minősítés újszerűsége, ill. hogy a regionális és helyi érvényesülés alapja a változások felismerése, minősítése és a gyors alkalmazkodás lesz. A regionális politika első lépése tehát annak felrajzolása, hogy

- milyen változások történtek a régióban:
- hogyan alkalmazkodtak eddig:
- merre kell nyitni?!

Az új módszertan mindehhez az információ-tudatosság növelése, valamint az információ-ismeret-tudás kezelése korszerűbb megoldásainak azonnali bevezetése, alkalmazása.

Az információs társadalom mindenekelőtt az információról szól, ezért mi az információ-tudatosság növeléséért, az új információkezelési, gazdálkodási módszertani változásokért apellálunk a regionális és lokális fejlesztés szolgálatában.

II. Az információs társadalom értelmezése Európában és itthon

1. Fogalomtisztázás

ELVI SZEMPONTOK

Az információs társadalom paradigma információ-tudományos megközelítés szerint az információ-tudatosság (és/vagy információérzékenység) magasabb fokát jelenti, aminek legjellemzőbb összetevői a következők. Az információjog, a gazdasági fejlettség, és a politikai berendezkedés demokratizmusa (ebben a sorrendben) magasabb fokának kölcsönös összefüggései jelentik és képezik a jövő társadalmának alapjait, s a mai liberalizációs, deregulációs trendek szolgálatják az információs társadalom felé haladás első lépcsőjét.

Ma a legrangosabb nemzetközi (és nemzetek feletti) szervezetek fogalmazznak, ill. hirdetnek meg „információs társadalom”-programokat, néhány fejlett államot (mint az Amerikai Egyesült Államokat vagy Japánt) pedig már információs társadalomként minősítenek. A témával szerte a világban foglalkozó szakértők nagyjából háromféle megközelítés alapján próbálják az információs társadalommal kapcsolatos ismereteket és tudományokat rendszerezni:

- az első vagy legkorábbi a technológiai szemlélet, az információtechnikai ipar, információtechnológia, információgazdaság fogalmak kifejtésével jellemezhetően:
 - a második a jogi-adminisztratív szemlélet kibontakozása az informatótörvény, információalkotmány, információszabadság, az információs infrastruktúra, információs közmű fogalmak alatt:
 - a harmadik a társadalomelméleti szemlélet az információs társadalom paradigma (mint kvázikaotikus társadalom) interpretálásával.

STRATÉGIAI SZEMPONTOK

Az információs társadalom felé haladás állomásait illetően az összegzett tapasztalatok arról szólnak, hogy mindenekelőtt az információs infrastruktúra nemzeti kialakítása (az elemi készségektől - mint a telefon - az információs közmű kialakításán át a globális

infrastruktúrához csatlakozásig bezárólag), majd a foglalkoztatási szerkezet átalakítása és új munkahelyek létesítése, végül a társadalmi (köz)szolgáltatások korszerűsítése és kiterjesztése következnek mint legjellemzőbb fejlemények. Az összegzett tapasztalatok második legfontosabb tanulsága, hogy először az általános liberalizálás, a szolgáltatások „kereskedelmessítése” adja a dinamizálást (mint pl. a távközlés esetében), de azután mindjárt a minimális szabályozás kidolgozásának igénye, új típusú hatóság és felügyelet kialakítása következik, mert az új információs rend vagy tér anélkül nem válhat a társadalmi fejlődés motorjává.¹

Az EU-közeledéssel kapcsolatos magyar elhatározás miatt, de az ésszerű modernizációs tevékenységek ütemezése okán is Magyarországnak elsősorban az Európai Közösség jól dokumentált fejlesztéseit, a szabályozási ajánlásokat érdemes (és kell) követnie. A legfőbb stratégiai programpontok Európában a telekommunikáció liberalizálása, az információ- és kommunikáció-technológiai piac növekedésének (a munkahelyteremtésben és versenyképesség-javításban) felgyorsítása: a társadalmi és szociális dimenziók erősítése, a regionális kezdeményezések figyelembevétele a tagországokban: az oktatás és képzés létfontosságú szerepének felismertetése a versenyben, egy európai uniós oktatási akcióprogram megfogalmazása: erős európai multimédia tartalmi ipar kialakítása.²

TERVEZÉSI, ÜTEMEZÉSI SZEMPONTOK

2. Az EU programjai

Az információtudományos gondolkodás az információs társadalommal kapcsolatban meghatározott fejlődésmenetet, eszköz- és jogrendszert feltételez. Nem annyira a mennyiségi mutatók és teljesítményadatok képezik az információs társadalom paradigma (politikai, gazdasági, társadalmi) rendszerszervező alapjait, mint inkább az egyéni és a közösségi információjog új harmóniája, az információtechnikai eszközök elérhetősége, az információ- és kommunikációtechnológiai jártasságok, a társadalmi információfogyasztás széleskörűsége. Ha az európai programok és szabályozási törekvések, a tudatos állami és a szerteágazó magánkezdeményezések alapján próbálunk összehasonlítási alapot adni a magyar programkészítőknek, az európai információtechnológiai ipar, a tartalmi szolgáltatások ipar, az EU szakosított szervezetei által készített társadalmi programok jogi-adminisztratív és információs szakmapolitikai útmutatásait számbavéve lehet az információs társadalom magyarországi modelljét felvázolni.

Egy európai csúczzakértői csoport észrevételei szerint nagyjából négy téma köré csoportosíthatók az információs társadalom programokhoz kapcsolódó legfőbb kérdéskörök:

- mindenekelőtt a foglalkoztatás kérdéskörére (a munkakultúra, a munkaszervezet, a munkaidő és motiváció, a munkaerőpiac alakulása):

- az életminőség összetevőkre (mint a fogyasztói viselkedés változása, a szociális integráció és kohézió problémái, egészségügy, az információs eszközhasználat-készség, távmunka és emberi kapcsolatok):

- az oktatás és képzés, a tudástársadalom európai formája, a kulturális sokszínűség megtartása és a közösség viszonya:

- végül, de nem utolsó sorban a média témakörére (az információmonopólium, a minőség, a véleményformálás szabadsága, pluralizmusa, az „átlátszó” társadalom problémái).

E szakértők megfogalmazása szerint a munka kreatív, kollaboratív, közösségi és gondoskodó aspektusaiban lehetnek alapvető változások. A hatások elsősorban és döntően a szolgáltató szektorban, ill. azokban a foglalkozásokban jelentkeznek, amelyek eddig „védettek” voltak az informatizálástól. Az EU-ban a munkaerő 60%-a, Mo-on 58%-a jelenik meg a szolgáltatás statisztikáiban, abban a szektorban, amely a leginkább el volt zárva a nemzetközi versenytől, ill. hagyományosan az ipar és a mezőgazdaság feleslegessé váló munkaerejének felszívója volt.

GLOBALIS DETERMINÁCIÓK

3. Globális, regionális, nemzeti, információs társadalom stratégiák

A globális információs társadalommal (GIT-tel) kapcsolatban a magyarázók a legtöbbet a konvergencia-elveket, a digitális forradalom hatását, a kommunikációs paradigmát, az információs paradigmát, ill. a vállalati paradigmát emlegetik, s hogy a technológiai fejlődés nyomása a meghajtó erő, amit a költségek alakulása tesz a gazdasági folyamatok motorjává. A programalkotó információtudományos gondolkodás a következő rendezőelveket hangsúlyozza.

Az egyén és az állam viszonyát illetően az ember egyre inkább az információ révén, semmint a közvetlen tapasztalás útján érintkezik környezetével. A gazdasági aktorok számára döntő az információkezelés és -gazdálkodás minősége (az integrátorok példája, ami a tőke-, tulajdon- és információbirtoklás típusú befolyásgyakorlást jelent az utóbbi túlsúlya révén). Az állami, regionális, lokális intézményrendszer modernizációja információs modelljének átalakításával kezdődik.³

Az információkezelési, -szervezési és -gazdálkodási minőséget illetően növelni kell az információtudatosságot az információkezelő készségek fejlesztésével: az információérzékenységet az egyéni és közösségi gazdasági viselkedés helyes orientálása végett. Mindebből következően nagyobb hangsúlyt kell kapni az információ(köz) gazdaságtan fontosságának: mint az információ- és a pénzvilág összefüggései: az információ és az árú vagy termék viszonya (a termék pénzértékének és információértékének mérése): az információ és technológia viszonya (követő technológiapolitikából csúcstechnológiák fejlesztése) viszonyok ismeretének.⁴

REGIONÁLIS, LOKÁLIS DETERMINÁCIÓK

4. Az információs társadalom stratégiai szerepe a régióban

Az információs társadalom paradigmák alapvető törvénye, hogy az információ egyenlő a pénzzel, helyettesítheti azt (1). A média gerjeszti az üzleti folyamatokat a gyors hozamkonvertálás eszközeként (2). Az információtőke, a számítógépes készségek és a távközlési alapú innovációk, valamint az információgazdaság térszerkezete szervezik a gazdaságot (3).

Az információs társadalom kvázi-kaotikus, az államot és a kormányt magasan korlátozó társadalom: az ebből következő jogi-adminisztratív teendők képezik az információs társadalom-programok legfőbb teendőit. Az állami és kormányzati tájékoztatási intézményrendszer átalakulása az új információs rend és tér követelményei szerint és társadalmi konszenzussal mehet csak végbe, s nem az egyes érdekcsoportok szűkítő értelmezései alapján (intellektuális információszabadság-eszmény).

Az anyag-energia-információ összetétel módosulása az információ javára. Az információ termelési tényezővé (mint a tőke, vagy a munkaerő), áruvá válása. Ma már minden terméknek van pénzértéke és információértéke is, vagyis az információtartalom a mérvadó. Mind fontosabbak az ipari információgeneráló és feldolgozó tevékenységek (K+F), s egyre újabb formák jelennek meg. A vállalatoknál új információfeldolgozó és ellenőrző tevékenységek, új funkciók működnek különféle menedzsment-szerkezetek

formájában. A munkaerőszerkezet felosztható aszerint, hogy információkkal foglalkozó vagy sem. Az információs (termelő, feldolgozó, terjesztő, ellenőrző) tevékenységek egy új gazdasági szektort hoztak létre (4. szektor).

Az információtermelésből kilépő innovációk terjedése, szaturációs hatása bizonyos ciklusokat követ, amelyek a gazdaság hullámainak alakulásában döntő fontosságúak (természetük, tartalmuk, társadalmi és gazdasági hatásuk alapján). Az IT-innovációk strukturális-szektorális (reform- vagy krízisszerű) változásokat generálnak a gazdaságban.

Minden kisebbé, gyorsabbá és olcsóbbá vált (nyersanyag-energia-információ), azzal a költség/teljesítmény arányok látványosan javultak az IT-nek köszönhetően. Az IT javította a termelékenységét klasszikus értelemben a tőke, munkaidő, létesítmény, idő stb. inputok felhasználásában. Az IT növelte a rugalmasságot a termelésben, az új igényeket kiszolgáló műveletek technikai és közgazdasági értelemben is lehetővé váltak (tömegtermelés, kisszériák stb.). Az IT jobb minőséget, nagyobb intelligenciát vitt be a termékbe, növelve a hasznosságot és a fogyasztóvonzó hatásokat. Az IT kitolta a növekedés határait abban az értelemben, hogy a természetes erőforrások felhasználását javította. Az IT alapú berendezések hálózatokba rendeződve, információáramlást hoztak létre a legkülönbözőbb összekapcsolhatóságok révén, s ez az új technikai forradalom, ami új gazdasági (növekedési) pályákat hozott létre, s aminek következményeként új társadalmi paradigmák születtek.

SZEMLELETMÓD

A szóban forgó témában készülő, túlnyomórészt technológiaelméleti megközelítések a technológiai (szociotechnikai rendszermodell), az ökonómiai (gazdasági), az ökológiai (környezetgazdálkodási), a politikai, a társadalmi, ill. a szellemi-normatív ismeretkörben felsorakoztatott érvek mentén építkeznek. Mi a természeti, társadalmi, ill. humán dimenzió információtudományos rendszerszemléletű kritikai rendezőelveit hangsúlyozzuk.

Bevezetés

Egy „hosszú távú stratégia” és „általános fejlesztési program” készítése - bár sok hasonló munka készült az elmúlt években - egyedi feladat, különös tekintettel az adott régió lehetőségeire és a vonatkozó EU-normák összehangolásának előzetes, a szemléletmódot formáló előtanulmányaira.

A „regionális operatív program” (cselekvési dokumentáció, megvalósítási terv, ütemezés) készítése pedig nem lehetséges a kialakult szemléletmódra alapozott stratégiai megfontolások kialakítása nélkül.

Az „intézményesítési program” az információközpont(ok) létesítésével és a témaorientált információáramlás beindításával indul, mint az információs infrastruktúra kiépítése: informatikai fejlesztések ütemezése: információforrás-kezelés és szervezés beindítása: monitoring (informatikai és információs forrástájékoztatási alapozás) megteremtése és így tovább.

Azután szemléletmód és a módszertan találkozása a „helyes gyakorlat kézikönyve” lesz, amely egyrészt az adaptációs tevékenység (vagyis a létező európai dokumentáció magyarítása), másrészt az egyedi alkotómunka (a helyi adottságok és a mo-i tapasztalatok bevonásával) megalapozója.

A rákövetkező „menedzsmet-tréning”-fázis egy folyamatos (több lépcsős) konzultációsorozatot jelent, amiben a információforrások ismertetése és a tájékoztatási tevékenység szervezése, a visszacsatolásos információfeldolgozás (ismerettár, monitorozás) dominál. Az adott régió „nyilvánosság-munkáját megalapozó program”

elsőre nem kommunikációs technikát jelent, kezdetben a tájékoztatást (később mint reklám, marketing, promóciós tevékenységeket stb.) megalapozó információ, ismeretek összegyűjtését és feldolgozását, a kommunikációs stratégia elkészítéséhez alkalmassá tételét jelenti (benne az „információközpont vagy figyelő hálózat” kiépítése, a „régió menedzsmentjének” folyamatos gazdasági, politikai, társadalmi, ill. tájékoztatáspolitikai információellátása különös tekintettel az arculatépítésre stb.).

A gyakorlati működtetésre példaként az információs forrástájékoztatási módszertan napi és heti információfeldolgozása alapján készült havi témareprezentációs összesítőket mutatunk, amelyeket az előkészítés, programgenerálás és szervezés alatt megkaphatnak az érintettek, ill. időnként konzultációkat lehetne tartani számukra az így felmerült témákban.

A régió „arculatépítési programja” is többféle tevékenységet jelent, amelyeket nem szabad összekeverni. A konkrét technikákat profi cégekre kell bízni, de a filozófiát az információtudatos szemléletmód alapján kell kidolgozni, minthogy távlatos gazdasági (termelési, foglalkoztatási stb.), politikai (önkormányzati, regionális fejlesztési stb.), kulturális (nép kézműves, művészeti stb.) tartalmakat kell találni a kommunikációs szakemberek számára.

A SAJÁTOS KÉSZSÉGEK MODELLEZÉSE

II/4. Az ITÁ-stratégia szerepe a régióban

Az „információs régió” ismérveit illetően, valamint a dél-alföldi „intelligens régió” megfogalmazásához a következők megfontolásokkal kell számolni. Az információs társadalomban az információtudatosság és információérzékenység a legfontosabb (életet, gazdaságot, politikát stb.) szervező erő. Az információs társadalom gazdaságának törvényei szerint az információtőke, a számítógépes készségek és a távközlési alapú innovációk, ill. az információgazdaság térszerkezete szervezik a gazdaságot. Az információkezelés minősége döntően befolyásolja az egyéni érvényesülést, ill. a regionális és a lokális létezés feltételeit.

A fentiekből következően az alábbi információtudatos viselkedésformákat tekintjük fontosnak az információs társadalom-programok eredményes adaptálása szempontjából.

Lokális személyiségtípusok: a kapuemberi szerepek működtetése

Minden lokális egységnek rendelkeznie kell egy kapuemberrel, aki a közvetítő személy (vagy információs intermedier vállalkozás), az információforrások, a gyors információelérési utak ismerője. Az információtudomány beszél a kapuemberi szerepekről mint amelyek az információgyűjtés, szelektálás, tájékoztatás műveletet fogják össze. (Tulajdonképpen a reformkor lokális - helyi - személyiségei, akik az Országgyűlési Tudósításokat vagy a Hölgyfutárt járaták, s a helyi közösségeket azok alapján tájékoztatták, ilyen szerepet betöltő kapuemberek voltak.) A kapuemberek legfőbb szerepe abban van, hogy a forrástájékoztatásként megfogalmazott információs szakértői munka révén a globális ismeretek elérésében, ill. a lokális ismeretek (tudás) közvetítésében végeznek a helyi társadalom szempontjából nélkülözhetetlen munkát. A regionalitás és lokalitás működése szempontjából a globális ismeretek (tudás) elérése és a lokális ismeretek (tudás) közvetítése egyenrangú feladatok: a helyi (kis)közösségek eredményessége szempontjából meghatározó együttes és egyenrangú működésük.

A kapuemberi szerepek működtetése (legfontosabbika az információforráskezelés) a globális és a lokális információs infrastruktúra rutinszerű kezelésével, az információs közmű működésének, a globális információforrások rendezőelveinek ismeretével a globális tudás (mint információkínálat) elérését, ill. a helyi tudás (mint

összegzett lokális ismeretek) közvetítése, megismertetése, hasznosítása segítése miatt nélkülözhetetlen.

Az információtudatos település (intelligens település, teleház stb.)

A lokalitásnak rendelkeznie kell kapuemberekkel és egy információs központtal a regionális és globális információs közműhöz csatlakozás intellektuális, technikai és technológiai feltételei biztosítása miatt. A technológiai alapok megléte feltételezi az online összekapcsolódás lehetőségét, a hálózatokban működés és információ/adatkezelés intelligenciáját birtokló számítógépi adottságokat. Az intellektuális alapok megléte feltételezi a helyi (iparüzési, kulturális, turisztikai stb.) ismereteket tartalmazó kollektív tudás mint információhalmaz, adattár stb. kezelésének és mobilizálásának, közvetítésének adottságait.

Az információtudatos lokalitás (település) nemcsak eléri a globális (nemzetközi) és regionális (országos) információforrásokat (mint pl. az EU-fejlesztési forrásokat), hanem megfelelő formában mobilizálni tudja a saját információvagyonát (tudásbázisát, unikális termelési, kulturális, turisztikai stb. adottságait) is. Az információtudatos település saját infrastruktúrájáról gondolkodva mindenekelőtt tehát az információforrásközpontját hozza létre. Ma szinte csak akkor beszélünk erről, ha egy lokalitás információ-technikai/technológiai készségeiről van szó, ritkán vetődik fel, hogy megfelelő információs szakemberrel is rendelkezik-e (egy számítógép, amelyen játszanak, adminisztrálnak, interneteznek, még nem információtudatos - intelligens stb. - település az összeköttetést biztosító tudás, kultúra nélkül).

Az információtőke szerepe a helyben maradásban

A lokális információtőke - mint az egyéni és kollektív helyspecifikus ismeretek - hasznosításának döntő szerepe van a lokális/helyi (kis)közösségek megmaradásában, érvényesülésében, a globalizációs trendekkel és tendenciákkal ütközésekben vagy a harmóniában élésben, ill. az adaptáció segítségével. Az adaptációs készség, a vállalkozni tudás, a helyi ismeretek (mint pl. a tájvédelmi tudatosság) szervezett felhasználása döntő a helyi adottságok hasznosításában, végső soron a lokalitások életképességében.

A tájékoztatás társadalmi tükör szerepének fontossága a helyi élet szervezésében

A tájékoztatás társadalmi tükör szerepének működtetése regionális és lokális feladata egyéni és közösségi felelősség, a helyi önkormányzati intézmények, a helyi értelmiségiek, a kapuemberek, a civil szerveződések stb. egyformán felelősek működtetéséért. A tájékoztatás társadalmi tükör szerepe szembesíti az egyént és a közösséget (lakosságot stb.) viselkedése racionális és irracionális összetevőivel, a közösség érvényesülési esélyeit javító ésszerű változások szükségességével. Ebben meghatározó a helyi média szerepe: az éntükör, a mitükör, a helyi eseménynapló működtetése a helyi ismeretek kezelésében és karbantartásában nélkülözhetetlen médiaszerep. Az újdonságok megismertetése, a tradíció ápolása és a retrográd tartalmak leépítése, mind a tájékoztatásért felelősök feladata. A tájékoztatás társadalmi tükör szerepének helyi gyakorlói az értéktermelés, a gazdasági információ, a marketing, a tökevonzó képességek stb. közvetítésével a lokális közösségek életének legfőbb szervezői.

AZ INFORMÁCIÓTUDATOS FEJLESZTÉSI MODELLEK tudásTARTALMA

1. A regionális-lokális forgatókönyv makromodellezése felől

- a regionális-lokális gazdaságtan modellezése:
- a régió-lokalitás modellezése:
- a gazdasági régió-, lokalitásminősítés és -képzés szempontjai:

- a regionalitás-lokalitás történelmi alapjainak aktualitása:
- a regionalitás-lokalitás mérhetősége.

2. Regionalitás és lokalitás a makropolitikák forrása felől

- önkormányzati tevékenységek és információstársadalom-programok:
- a regionális-lokalis gazdaságfejlesztési programok:
- az állam változó szerepéből következő programok:
- gazdasági szerkezetváltási és lokális politikai programösszefüggések.

3. Regionalitás és lokalitás az információtudatos viselkedés felől

- lokális személyiségtípusok: a kapuemberi szerep:
- az információtudatos település:
- az információtőke szerepe a helyben maradásban:
- a tájkoztatás társadalmi tükör szerepe a helyi élet szervezésében.

4 A regionális-lokalis forgatókönyv generálása felől (leíró vagy normamodellek)

4.1 a regionális gazdaságtan modellezése:

- a gazdasági növekedés és fejlődés regionális összefüggései,
- a diszparitások oka és mértéke,
- válságkezelés és programkészítés,
- fejlődésmodellezés:

4.2 regionális együttműködések szervezése:

- öntevékeny kezdeményezések,
- térinformatikai adottságok és távlatok,
- integrációs mechanizmusok működésének minősítése:

4.3 erőforrásallokáció:

- információforrások és
- humán források számbavétele,
- programelbírálás.

5. A regionális-lokalis forgatókönyv generálása (ismeret vagy tudás bázisú modell)

5.1 Az információtudatos, tudás bázisú modell: regionalitás 1.

- a természetes vagy földrajzi régiós ismerettár,
- állam/köz/igazgatási régiós ismerettár,
- funkcionális régiós (ipari, mezőgazdasági, turisztikai stb.) ismerettár,
- gazdasági régiós (fejlődő, válság-, hátrányos helyzetű) ismerettár,
- szociológiai, antropológiai, urbanisztikai stb. régiós(városias, aprófalvas stb.) ismerettár,
- statisztikai régiós (NUTS 1-3-ig regionális, NUTS 4-5 lokális) ismerettár.

5.2 A gazdasági régióminősítés és -képzés: regionalitás 2.

- húzóregió: ahol a foglalkoztatottság- és a termelékenység-növekedés az országos átlag feletti,
- fejlődő régió: ahol a termelékenység növekedése az országos átlag feletti, de azt a foglalkoztatottság csökkenése révén éri el (ezek a munkahelyvesztő növekedés példái),
- hanyatló régió: ahol a termelékenység növekedése csak az üzembezárásokkal tartható fenn,
- válságregió: ahol a gazdasági aktorok és vállalkozások már elveszítették versenyképességüket, a létszámleépítések sem hoznak termelékenységnövekedést,

- struktúraőrző régió: ahol a termelékenység drasztikus csökkenése mellett a központilag támogatott foglalkoztatással próbálják a lepusztulást fékezni,
- protekcionista régió: ahol a termelékenység csökken, de a foglalkoztatás az állami beavatkozás hatására az országos átlagnál magasabb.

5.3 A regionalitás történelmi alapjai, ill. új tartalmak: regionalitás 3.

- a történelmi régiók helyreállása (mint pl. a határainkon túlnyúló gazdasági régiók sorsának alakulása: Győr-Sopron-Pozsony, Kárpátalja stb.),
- a határövezetek helyreállítása (az elmúlt 50 évben szinte elhaltak, s ezek fejlődtek a leggyorsabban az elmúlt 10 évben),
- történelmi nagyrégiók rekonstrukciója (példa Erdély, ahol a románok nem fejlesztették, ill. adminisztratív akadályozták a szinmagyar lakosságú régiók fejlődését),
- a régiók újraintézményesülése (ill. a régiószerveződések újrafogalmazódása: Alpok-Adria, Kárpátalja stb.),
- a regionalizmus mint bizonyos szuverenitások kialakulása, ill. megszilárdulása.

5.4 A regionalitás mérhetősége (minősítés, normák, statisztika) regionalitás 4.

- a földrajzi és demográfiai adottságok, ill. különbözőségek minősítése: geográfiai adottságok, demográfiai, foglalkoztatási, szakképzési stb. normák,
- az urbanizációs adottságok, mint a közlekedés (megközelíthetőség és a környezettisztaság viszonya): az úthálózat, kommunikációs infrastruktúra, közműellátottság stb.,
- a gazdasági adottságok, mint pl. a gazdasági aktorok teljesítménye (vállalkozási hajlandóság stb.), a gazdasági ágazatok térbeli koncentrációja: a struktúraváltási készségek minősége stb.,
- az életszínvonalbeli (életminőség) adottságok: fogyasztási viszonyok, ár-, bér típusú különbözőségek, háztartásstatisztikai eltérések, kulturális, oktatási, szociális ellátottság stb.

V. DAIR

INFORMÁCIÓTUDATOS gazdaságFEJLESZTÉSI POLITIKA (háttéranyag)

V/8.7. Fogyatékosok e-részvételének szervezése

Az Itá-programok kiemelt érdeklődést tanúsítanak az egészségügy informatizációjának, benne a csökkent munkaképességűek és fogyatékosok segítségének az egészségügyi/orvosi kommunikációtól a foglalkoztatás elektronizálásáig bezárólag. Vagyis a szociális és a gazdasági megközelítés egyformán hangsúlyt kap.

8.10 Online kormányzás - az önkormányzati tevékenységek az információs társadalmakban

Az elektronikus demokrácia mint utópia három évtizedes múlta tekint vissza, az információtudományos megközelítésben minősített városi (önkormányzati) információs közmű működése is másfél-két évtizedes. A legfejlettebb információs társadalomban (az USA) már több mint ezer város jelenik meg az interneten, 200 városban működik civil

hálózat,* s az EU-tagországok mindegyikében 30-100 város működteti szolgáltatásait valamilyen számítógéppel segített, hálózatba szervezett formában. Az EU Telecities programja már jelentős önkormányzati hálózatot hozott létre a helyi politikai működés segítésére: Berlin, Bologna vagy Manchester elektronikus önkormányzati rendszerei hatalmas tapasztalati anyagot kínálnak.

A fokozott aktivitás két forrása - ti. az állami segítséssel, ill. a magánkezdeménnyezésként létrejött hálózatok - eltérő tevékenységeket ösztönöz. A központi kormányzati és a helyi önkormányzati politikák az állampolgári részvétel információtudatosságát próbálják erősíteni, különös tekintettel a szavazói hajlandóság igen jelentős gyengülésére világszerte. Az alulról jövő (civil) kezdeményezések viszont az állami, közületi szférán kívüli érdeklődést, ill. kötelezettségeket próbálják interaktív kommunikációs csatornákhöz juttatni. A antwerpeni „Digital City” egy városi információs közmű, amely az önkormányzat és a városi polgárok kommunikációját lehetővé teszi, elektronikus vitacsoportokat működtet, a várospolitikai kommunikáció bevezető tájékoztatási platformja, szociális telematikai programok hordozója stb., napi 1.700 lakossági ügyintézési „látogatással.” A közműnek tagjai a 100.000-es nagyságrendű háztartási, a 150.000-es munkahelyi és az 50 nyilvános terminálon át kommunikálnak.

8.11 Tudás alapú gazdaság, információtudatos iparpolitika

- meghatározó, hogy a térségben van az ország legjelentősebb szénhidrogénvagyon, ill. termálvagyon:

- meghatározó, hogy a térségben van 3 nemzeti park

- az információtudatos iparpolitika: a) az információ output és input felmérése, az információ mint termelőerő és termék: b) az információgazdaság térszerkezete (globalitás és regionalitás): c) a szellemi-tőke-termelés és értékesítés: d) az ehhez tartozó politikai menedzselés d) új retorika (információtudatosság, kkv-k, kockázati tőke), e) új stratégia (termőföld, turizmus, információtermelés), f) duális munkaerőpiac (lowtech, hightech)

Érvek az amerikai és európai fejlesztési tapasztalatok alapján

Számos tanulmányt készült arról, hogy milyen kormányzati politika kell nemzeti és regionális szinten az ipari szerkezetváltáshoz, s ezek közül a konzervatív kormányok által kidolgozott és követett elveket ismertetjük. Az összegzett tapasztalatok szerint a követett megoldásokat illetően jelentős változás történt, amennyiben a nyugati európai kormányok által teljes egyetértéssel követett megoldások (a politikaformálás hagyományos eszközeivel, mint a tőkejuttatások a mobil befektetések vonzására) már nem egyértelműen alkalmasak a szélesedő regionális egyenlőtlenségek felszámolására. A regionális forráselosztás kiegyensúlyozása, a makroökonómiai kezdeményezések eljuttatása lokális szintekre nem volt igazán eredményes, s ezért az USA kormányok a lehetséges megoldások megtalálására tudományos, szakértői kezdeményezéseket tettek az 1960-1970-es évek tapasztalatai alapján, az 1973-1982 közötti gazdasági krízishelyzetek feldolgozásával. Ennek eredményeként a következő amerikai kormányok már nem annyira a különböző földrajzi térségek megsegítésének politikáit követték, mint inkább ún. növekedési központok kijelölésével, ill. azokhoz társulón az állami

* A civil társadalmat megjelenítő hálózatba szerveződő közösségi szolgáltatások természetesen a hagyományos önkormányzati státuszú közérdekű, közhasznú és közbiztonsági információs szolgáltatásokon kívül értendők.

munkákba beruházásokkal éltek, amelyek azután további befektetéseket vonzottak a magánszektorból.

A francia szabályozási iskolaként emlegetett megközelítések érvrendszerében a kapitalista fejlődés korszakolását egymást követő „akkumulációs rezsimek” és „szabályozási megoldások” révén képzelték el. Utalva egyben arra, hogy a jelenlegi kapitalista fejlődés új tőkeakkumulációs rezsimek kifejlődése irányába mozog (bár a rugalmas akkumulációnak az új rezsimejei az 1980-as évek derekán inkább még csak tendenciát jelentettek, mint egy teljesen kialakult termelési és fogyasztási modellt). Az új modell a tőke:munkaerő viszony átalakulására, új nemzetközi és régióközi munkaerőpiaccal, nem utolsó sorban az állam és az állami szektor új szerepére épült.

A problémahalmaz (mint területi gazdasági problémák együttese) ugyanaz minden fejlett és kevésbé fejlett kapitalista országban: a régi ipari városok és régiók hanyatlása, a munkanélküliség koncentrálódása, belsővárosi területek lepusztulása stb., de egyben ezekkel jártak nagyobb összefüggésekbe rendeződő gazdasági és társadalmi trendek is, mint pl. a város-falu mobilitásváltás, a szolgáltató szektor növekedése, a gyáripar hanyatlása. Miközben a sajátos jelenségek mint következmények lokális szinten, a szélesebb skálán mozgó nyomásgyakorló erők a gazdaság egészében jelentek meg, átalakítva azt, majd megjelentek a nemzetközi kapcsolatokban is, növelve azáltal a termelés és a pénzügyek internacionalizálódását.

A politikai környezetben mindezt úgy modellezik, hogy a nemzetgazdaságokra ható külső nyomások hasznosak voltak az állami gazdaságpolitikák változásainak (átalakulásának) kiváltásában, ahogyan a keynesiánus szabályozó apparátusokat fokozott nyomás alá helyezték, s tulajdonképpen ezek az események és folyamatok eredményezték a politikai konzervativizmus feltámadását (ami vezetett azután a konzervatív kormányok megválasztásához, különösen a Reagan- és a Thatcher-adminisztrációkhoz, amelyek a modellt adják).

Az állam változó szerepe

A supply-side politikák, a szigorú monetáris politikák, a termelésbővítés ösztönzése forogtak a politikai viták középpontjában, s ezzel egyidőben egy merőben új állami szerepvállalást készítettek elő: amennyiben a retorika szintjén a kormányzati be nem avatkozás uralkodott, aközben a valóságban a kormányzati beavatkozások újszerű formáit készítették elő.

Újszerű (állami) forrásallokáció

Így hangsúlyozzák a szakértők, hogy miközben a számos közösségi szolgáltatás megszüntetése volt napirenden az állam visszavonulása értelmében, ugyanakkor a közbeszerzési (különösen a haditechnikai, védelmi célú) eljárásban a belföldi gyártókat, a regionális központokat támogatták, a forrásallokációban a high-tech centrumok támogatása szolgálta ezt a feladatot. Az amerikai példában ez a trend a katonai kiadások terítésében bekövetkezett új szemlélet, ami a high-tech központok kiugró fejlődésében, azzal együtt a regionális fejlesztési politika megvalósításában játszott kiemelkedő szerepet.

A legnagyobb állami költségvetési tételek: a katonai-védelmi, az egészségügyi-szociális, az oktatási kiadások forrásallokációja regionális fejlesztési direktívák mentén a gazdasági szerkezetváltási, regionális egyenlőtlenségeket felszámolni igyekvő politikák megvalósításában: lényegében erről szól az USA és a UK látványos fejlődése a konzervatív kormányok megalapozta úton.

Regionálispolitikai váltás

A másik lényeges változás az önkormányzatiság és a regionális politika megerősödése mint a kormányzati iparpolitika főáramának célkitűzése. Az állami költségvetés

csökkentése, ill. az állami források kivonása az iparpolitikai támogatási politikákból amúgyis ebbe az irányba hatott. Másrészt a munkahelyteremtő támogatási formák preferálása a tőkebefektetés-vonzással szemben hatástalannak vagy kevésbé hatékonynak bizonyult. Harmadrészt a regionális politika mint szociálpolitikai szemlélet helyett a regionális politika gazdasági szabályozási politika lett a nemzetgazdasági és/vagy makrogazdasági politikák kiegészítésében.

Az új technológiapolitika (belső fejlesztés, t-transzfer, vásárlás stb. formákkal) ugyancsak hatott a regionális politikára, az önkormányzatiság megerősödésére, elsősorban a közbeszerzési eljárásokon keresztül. Az érzékeny gazdasági döntéseket a piacon, az érzékeny politikai döntéseket pedig helyben (lokálisan) kell hozni elve működni kezdett, de az állam jótékony beavatkozásai mentén, szelektív támogatási formákkal, amikor a végső gazdaságpolitikai döntéseket az önkormányzatok szintjén hozzák.

Megszűnt az az elv, hogy a regionális egyenlőtlenségeket a kormány orvosolja, csak kormányzati felelősség társul hozzá. Kibomlott az az ellentmondás, hogy miközben korlátozott gazdasági erőforrások álltak rendelkezésre, közben teljes felelősségű politikai döntéseket kell hozni az önkormányzati hatóságoknak is, s a vállalászási hajlandóság rögtön fejlődésnek indult. Kétségtelenül feszültség támadt (és növekedett) a központi kormány és a helyi kormányzatok között, de ez viszonylag rövid ideig tartott, ahogy mindenki rájött, hogy a központi elképzeléseknek és a helyi kezdeményezéseknek valahol találkozni kell.

Új politikai formák

A korábbiakban említett hatásokkal terhelt környezetben a központi szándékok új politikai menedzselési formákat kerestek a depressziós régiókban, a munkahelyhiányos térségekben, ill. a mind nyilvánvalóbban munkahelyvesztő növekedést produkáló ágazatokban. A szakértők négy témakört neveztek meg: mint az új technológia-telepítési lehetőségeket, a kisvállalkozásokat, a szolgáltató szektor terjeszkedését, valamint a magánszektor kezdeményezéseinek ösztönzését politikai célterületként. A legnyilvánvalóbb, de egyedi megoldás az amerikai szerkezetváltási politikában a védelmi-katonai és/vagy K+F szerződések szektorális, illetve regionális elosztásán keresztül az amerikai kormány egy explicit ipari és regionális politikát hajtott végre. Ennek eredményeként számos nagyrégió (mint Kalifornia, Texas, egyes New England-i területek) versenybe kerültek, ill. a nyugati gyáripari övezet acélipari, szerszámgyépipari, autóipari egységei beszállítóként jelentős feladatokat kaptak a védelmi megrendelésekből. A brit példában a „támogatott területek programok” és a kis- és középvállalkozások programok találkozása jelenti ugyanezt a trendet.

A technológiai változások hatása

A szakértők három típust fogalmazznak meg mint jellemző fejleményt a kutatási és fejlesztési politika hatókörében: úgymint a k+f regionális méretekben, regionális politika k+f területekkel ötvözve, ill. k+f kezdeményezések fejlesztése regionális szinten. Az eredmények nem voltak kifejezetten jók, mert a korábbi elképzelések nem váltak be, vagy a kormányzati támogatási programok nem voltak igazán leleményesek. A szakértők számos negatív determinizmust fogalmazznak meg: egyrészt a külső ellenőrzés és a belső befektetések miatti problémák tömegét, másrészt a technológiai hiányosságokat, hibás technológiai választásokat, negyedszer a kis- és középvállalkozások gondjait. Rendszerint a technológiapolitika és a versenypolitika ütközése, a gazdasági aktorok viselkedése és a politikai kezdeményezések között voltak konfliktusok. A legfőbb okként a kormányzati politika szempontjából azt a hiányosságot nevezik meg, hogy a technológiai fejlesztési programokat rendre a technológiai változásokkal járó gazdasági

szervezetváltási és szélesebb társadalmi (szociális) összefüggésektől elszigetelten indították meg.

A gazdasági szervezetváltás hatása

Az amerikai ipari szervezetváltási folyamattal kapcsolatban az ipari decentralizációt olyan folyamatokkal társítják, mint a technológiai változás, kiemelve a költségcsökkentési trendet mint tényezőt, a vállalati reorganizációt, a gazdaságpolitikai feltételrendszer megváltozását különös tekintettel a kormányzati politika megváltozására. A kormányzati politikának fontos indirekt hatásokat tulajdonítanak a nagyvárosoktól és középvárosoktól, valamint a hagyományos gyáripari övezettől való decentralizációs folyamatban. Tudatosan testálta a kormány egyes településekre az állami közszolgálati infrastruktúra befogadását egy-egy ajánlott növekedési politika formájában. A foglalkoztatási szervezetben bonyolultabb a helyzet, de minden állami szabályozási (munkahelyvédelmi adminisztratív) beavatkozási kísérlet kudarcot vallott (bár ebben voltak fontos eltérések, amennyiben a „Sunbelt”-övezetben teljes elutasítás, a középnyugaton kevésbé merev elutasítás volt jellemző).

Fontos fejlemény az európai támogatási politika elvetése, mondván, hogy a társadalmi igazságosság címén ideiglenesen megszavazott központi támogatások állandósulása a hanyatló iparágakat a versenyhelyzet romlása árán mentetgeti, ill. hogy olyan politikai és társadalmi nyomásgyakorlásra ad alkalmat, ami a nemzeti mint többségi érdeket folyamatosan sérti, fokozza az állami terheket. Amikor a támogatásoknak mégis teret adnak, az a kisvállalkozások segítése, ill. a szolgáltatások fejlesztése általában. A kisvállalkozások segítése közvetlen kormányzati eszközökkel a konzervatív kormányok egyik legfőbb tette a vállalati/vállalkozási kultúra körében.

Lokális politikai kezdeményezések

A gazdasági szervezetváltási politikáknak vannak reprezentánsai (Köln, Glasgow, Torinó stb.), amelyeknél a nemzetgazdasági szintű és a lokális beavatkozások súlya változó (pl. Torinó esetében a kormányzati, Köln esetében a városi önkormányzati dominanciát említik). Fontos ismerni az állami/kormányzati fejlesztő intézményrendszer ezirányú tapasztalatait, ill. a lokális adottságokat, mint a terület ipari múltját, az önkormányzati aspirációkat és lehetőségeket, a helyi cégeket, szakszervezeteket, társadalmi (környezetvédelmi) erőket. Vagyis vannak önkormányzati, vállalati, közösségi lokalizmusok mint politikai eredők vagy igények, s ezekkel számolni kötelező.

Mindent összevéve az elmúlt két évtizedben az ipari szervezetváltásban és területfejlesztési kezdeményezések terén összegyűjtött tapasztalatok kevés sikerről szólnak, az európai példákból csak kevés működik jól. Az amerikai revíziós tanulmányok (az 1970-1980-as évek között) a saját és az európai példák alapján új stratégiát próbáltak megfogalmazni az önkormányzatiság és lokalitás erősödése, a központi források és beavatkozási jogcímek csökkenése mellett. A központi és a regionális politikák összehangolásának egészen új módszereit kéri számon, ill. a korábbi eszközöket jelentős részben elvetik. Az EU-működése kapcsán különösen élesen vetődik fel a globalitás és a lokalitás együttesének működtetése mint az állami és kormányzati politikában különösen komplex feladat.

V/15. AZ INFORMÁCIÓKEZELÉS ALAPJA (háttéranyag)

A forrástájékoztatás mint olyan

A politikai és gazdasági aktoroknak ma olyan környezetben kell működni, amikor az információforrások sokfélesége (széleskörűsége) időigényben és pénzügyi forrásokban is súlyos megterhelést jelent a megfelelő tájékozottság fenntartásához. Ezt a helyzetet kezeli az információs forrástájékoztatás, amely abból indul ki, hogy a szakembereknek

nincs idejük egy-egy napilap és néhány szakmai orgánus olvasásánál többre. Ellenben a forrástájékoztató egy általános (politikai és gazdasági) eseménykövetési tájékoztató mellett az igényelt legfontosabb szakmai szempontokat kielégítő követő tájékoztatóval szolgál, a megadott tárgyszavak szerint.

A követő tájékoztató eredményességét az mutatja, ha egészen rövid időre lehet leszorítani a híresemények és a velük kapcsolatos (róluk szóló) híryanagok kézhezvétele, feldolgozása, értelmezése közötti időt. A kormány és a parlament, a politikai és a gazdasági aktorok, valamint a média viszonyában e téren meghatározó az információs forrástájékoztatóban rejlő intellektuális lelemény és a technológiai készségek együttese.

1. Az új információs rend (vagy tér), ill.

az általános információszerzési és -feldolgozási módszertan

Az állam információs modellje a rendszerváltozás után egy csapásra megváltozott, a politikai és a gazdasági aktorok száma milliós nagyságrendűvé vált, s a hiteles információ-kibocsátó fórumok száma is megsokszorozódott. A legfőbb információ-kibocsátó intézmények, a központi kormány (a MeH, KSH, MTI stb.), az államigazgatási fórumok (minisztériumok, országos hatáskörű szervezetek), a gazdasági-vállalkozói szféra (érdekképviselők, szakmai kamarák, bankok szellemi műhelyei stb.), a politikai szféra (pártok, politikai érdekképviselők), a tudományos-kutatási szféra (akadémiai és független kutatóintézetek), a kulturális szféra (oktatási, művelődési és művészeti szervezetek), a társadalmi szféra (civil szervezetek), ill. a médiaipar (tömegtájékoztató médiumok, szakmai orgánusok, közvélemény-kutató reklám- és marketing szervezetek, információbrókerek) képviselőiből - amelyek hiteles adat- és esemény típusú megnyilvánulásait figyelemmel követjük - új információs rend jött létre.

A rendszerváltozással létrejött új politikai és gazdasági rendszerben a történések sebessége és a gazdasági (politikai, társadalmi) aktorok viselkedése megváltozott, sokkal gyorsabb lefutású folyamatok, mozgások és mobil rendszerjellemzők (jogi, pénzügyi stb. szabályozók) mellett kell érvényesülni, amihez sokoldalú és gyors tájékozódásra van szükség. Ebben az új információs rendszerben kínál eligazítást és folyamatos követést információs forrástájékoztató irodánk egy gazdaságpolitológiai jellegű követő tájékoztatói módszer révén.

2. A felhasznált információforrások köre

A követő tájékoztatói rendszer előtekintően két irányból táplálkozik: egyrészt a központi kormány és az országos hatáskörű (hiteles) információ-kibocsátók tevékenységéből, másrészt a napi hírügynökségi bevezető tájékoztatóból. E két forrásból eredő információgyűjtés a gazdasági és a politikai aktorokat állandóan és folyamatosan informálja környezetük (melyben egzisztálnak) várható és aktuális változásairól.

Ezenkívül a követő tájékoztatói rendszer visszatekintően is informál, amikor spontán rávilágít a korábbi eseményekkel vagy adatokkal kapcsolatos összefüggésekre, ill. külön kérésre irodalomkutatás formájában a (hazai és külföldi) forrásokból további információkat tárhat fel a jelen idejű események vagy adatok mellé. A felhasznált (figyelt, referált, szemlézt stb.) információforrások köre a következőkben összegezhető.

2.1 Hírügynökségi információk

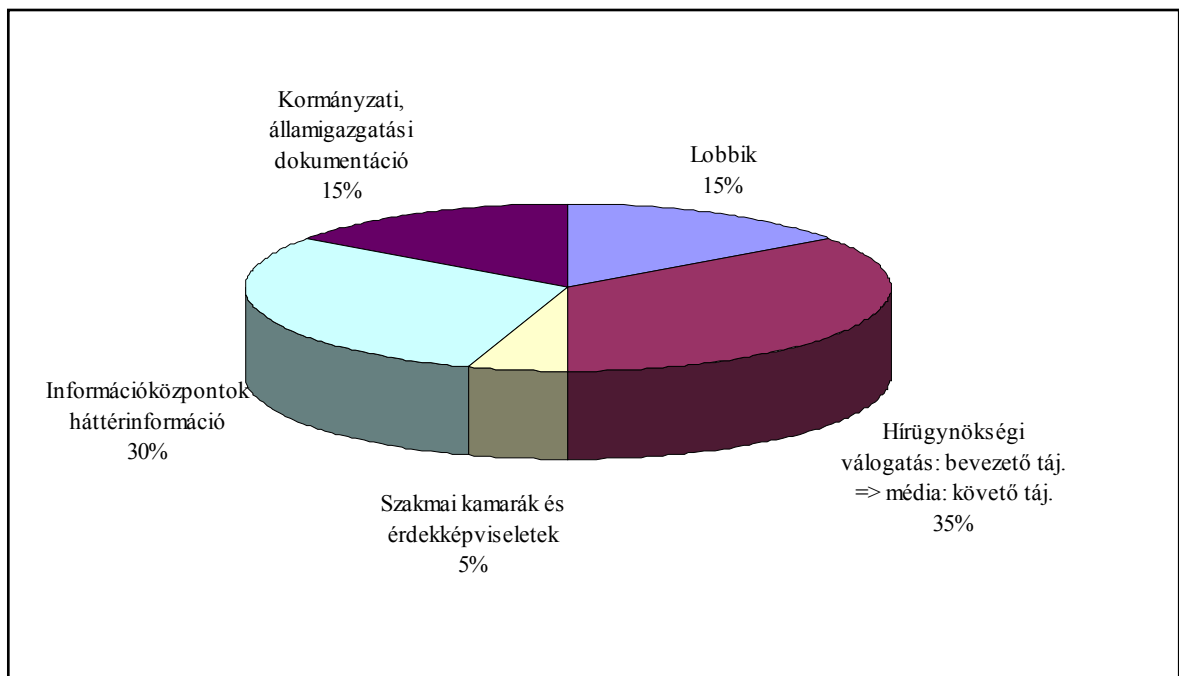
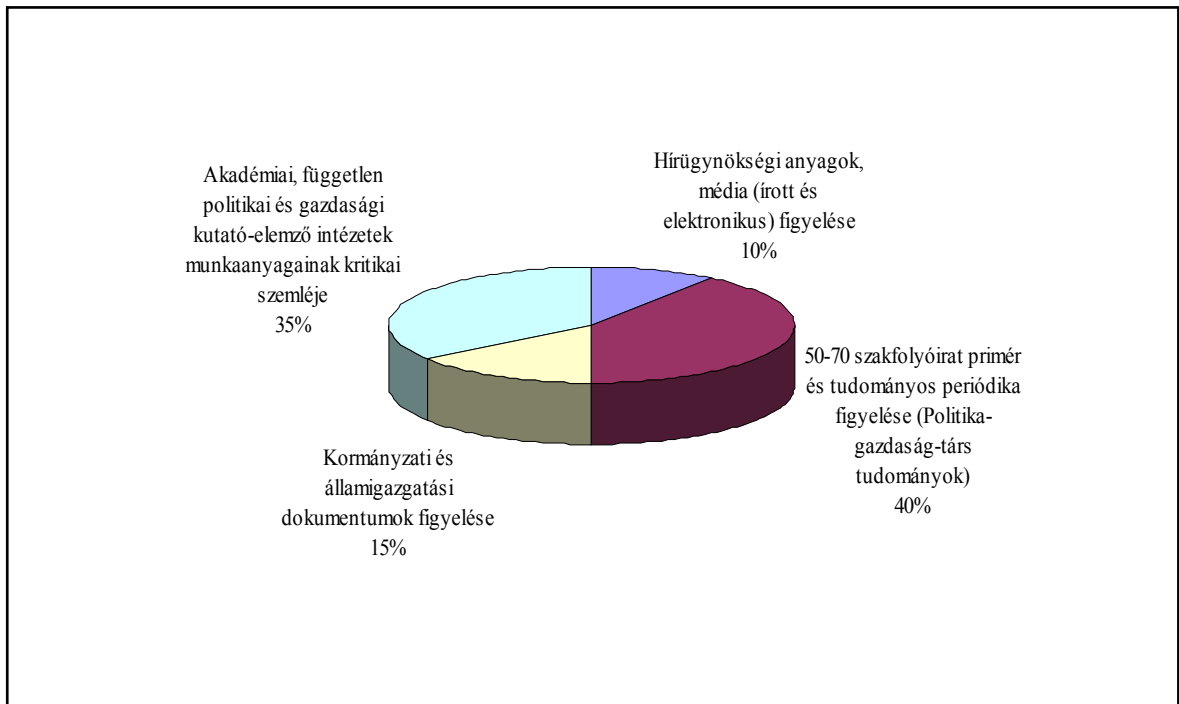
Az írott és az elektronikus média figyelése a politikai és a gazdasági napilapoktól a televíziós műhelyeken át a médiaiparban működő információbrókeri tevékenységet folytató fórumok adat- és információ-kibocsátó tevékenységéig bezárólag. A figyelés

alapja az információtudományos hírrepresentatív válogatás, ahogy az információhatalmi centrum legfontosabb híryanagai végigfutnak az országos sajtószolgálaton.

2.2 Kormányzati és államigazgatási állásfoglalások

A kormány és a minisztériumok munkaprotokolljának, törvényhozási és regulációs tevékenysége, hiteles adat típusú információ-kibocsátó tevékenységének figyelése, a született és közreadott dokumentációk jelzése, szemlézése. A figyelés alapja a politika - gazdaság - társadalom közötti kölcsönhatásokban lehetséges változások első jeleinek észlelése, rögzítése, bemutatása.

Az információs forrástájékoztató módszer által felhasznált
információforrások köre, ill. a hiteles információkibocsátók
igénybevételének arányai

2.3 Akadémiai és független kutatóintézeti állásfoglalások

A politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális kutató és elemző intézetek megnyilatkozásainak, munkaanyagainak jelzése, kritikai szemlézése. A figyelés alapja a politikai és a gazdasági aktorok működésében fontos (ill. a róluk szóló) tudományos és szakértői információk feltárása.

2.4 Primér szakfolyóiratok és periodikák

Az IFTI felosztása szerinti politikai, gazdasági, társadalmi, tájékoztatási profilokba sorolható 50-60 primér műszaki-gazdasági, közgazdasági, politikai, médiakutatási szakfolyóirat és periodika figyélése. A figyelés alapja a hírreprezentatív válogatásból, ill. a kormányzati és parlamenti dokumentációból kiszűrt információk további ismeretekkel mint háttéranyagokkal való kiegészítése, valamint retrospektív témadokumentáció.

3. Trendkövetés és tendenciakutatás

Az információ-feltárás és -elemzés rendezőelve a gazdaságpolitológiai jellegű tendenciakutatás és trendkövetés: vagyis az általános emlékeztetőkben jelezzük a mindennapi fontos eseményeket, adatokat, dokumentumokat (szabályozók és törvények), politikai és gazdasági törekvések (lobbizás) irányait, azok összefüggéseit megvilágítva egy-egy mondat erejéig, ill. külön megrendelésre a szélesebb összefüggések, az adat jellegű tények és események áttekintését is biztosítva.

A politikai és a gazdasági életben a követő tájékoztatás azt jelenti, hogy állandóan rendelkezésre állnak a múltbeli tapasztalatok, a régebbi ismereteknek a jövő szempontjából fontos háttérinformációi, valamint a jelen idejű eseményeknek a fontosság szerinti észlelése, jelzése, amelyek esetleg azonnali reagálást igényelnek az érintettektől. De a politikus vagy a gazdasági szervezet több adat (részinformáció) birtokában is csak akkor lehet tájékozottabb, ha sikerrel tudja azokat hasznosítani, azaz információelőnyös helyzetekbe kerülve a birtokolt információt hatalomra, pénzre, árura, vagy újabb információra váltja. Az információ mint tény vagy eseményleíró adat ilyesformán használatba (kereskedelmi forgalomba) kerülve nemcsak azzal jár, hogy a leendő tulajdonos is birtokába jut a vonatkozó ismeretnek, hanem azzal is, hogy a tanulási folyamat révén az eredeti információval az új tulajdonos újabb tudást hoz létre, új felismerésekre tesz szert, addig ismeretlen összefüggéseket tár fel.

4. Az adatbázisba strukturálás témacsoportjai

A napi események négy nagy területre rendezve jelennek meg az emlékeztető formátumú (papír alapú és/vagy elektronikus) dokumentálásban: politikai (a), gazdasági (b), társadalmi (c), tájékoztatáspolitikai (d) eseménynaplóként. A napi eseménynapló csak a forrásmegjelölést (egy mondatnyi esemény- vagy tényleírást, ill. adatot) tartalmazza: a heti és havi témareprezentációs összesítés a tendenciák és trendek megjelenítője (ill. további egyéni megrendelésre készítünk célorientált összesítőket).

Az adatbázisba rendezés 25-35 állandó tárgyszó (mint pl. „gazdasági viselkedés”, „lobbik”, „így látják mo-ot”, „infláció”, „állam”) és további 15-20 szinonim fogalom alá rendezett témafigyelés alapján történik.

4.1 A gazdasági információ figyélése

A gazdaságpolitológiai rendezőelvek szerint a legfontosabb gazdaságpolitikai események, a gazdasági környezet (klíma) meghatározásában fontos hiteles adat/információ-kibocsátók (MNB, PM, APEH, VPOP, TB, ÉT, BÉT stb.)

tevékenységének követése, a gazdasági és a politikai szféra kölcsönhatásainak, a nyomásgyakorlók (lobbik) törekvéseinek figyelemmel kísérése.

4.2 A politikai információ figyelése

A Parlament és a kormány, a politikai erőcsoportok, a politikai konstelláció meghatározásában fontos szereplők megnyilvánulásainak követése, a formális és az informális szerepek, ill. aspirációk feltárása. A törvényhozási folyamatok következményeinek jelzése a társadalmi és gazdasági aktorokra gyakorolt várható hatásainak függvényében.

4.3 A társadalmi információ figyelése

A társadalmi (civil) szereplők megnyilatkozásainak, aspirációinak, politikai és közéleti szerepformálásainak követése, különös tekintettel a kultúra és művelődés, az oktatás gondjainak feltárása, illetve a társadalmi tükör működtetésének segítésére.

4.4 A tájékoztatáspolitikai figyelése

A állam tájékoztatási szereplőinek, a hiteles információ-kibocsátóknak követése, a média szereplőinek figyelése az objektív tájékoztatás kritériumai szerint, ill. az állam információs modellje és makrokommunikációs szerkezete determinálta formális és informális tájékoztatási szerepek figyelése: valamint a hiteles új információforrások feltárása.

IFTI napi feldolgozás (ide jönne friss információval feltöltve!!!)

IFTI Információpolitikai eseménynapló, havi összesítés

Gazdasági információ * IFTI * 2000, januári témareprezentációs összesítő

1. Gazdaságpolitika

- 1.1 GM: új miniszter és a gazdaságpolitikai nyitás ígérete
- 1.2 Az állampapír-hozamok mélyrepülése: okok és következmények
- 1.3 Off-shore cégek Mo-on: már a GE is?!
- 1.4 A háztartások részvényvagyon
- 1.5 A gazdaság tulajdonosi szerkezete: eltűnhetnek a középvállalatok?!
- 1.6 Prognózisok: a DeB dinamikus növekedést vár tőlünk
- 1.7 Hitelezés: zavarok a mikrohitelzés piacán
- 1.8 A folyó fizetési mérleg alakulása 1999-ben
- 1.9 Jelzáloghitel: a bankok úgy döntöttek, hogy nem lesz kamatverseny?!
- 1.10 Az importba rejtett jövedelemkivonás zavartalan?!
- 1.11 Alkutatás: lehet-e gyógyszerbéke?!
- 1.12 Bankpercek: a CW-Bank a titkosszolgálati bűnözés áldozata volt?!
- 1.13 OECD-jelentés: a külföldi tőke szerepe Mo-on

2. Gazdaságpolitológia

- 2.1 „Példátlan” kamatsökkentés vagy kapuink előtt a forró tőke?!
- 2.2 A multik találkozója a miniszterelnökkel: mit üzentek?
- 2.3 Növekedés: eltérő vélemények a fenntarthatóságról
- 2.4 A magyar „new deal” 8 év után visszatér?!
- 2.5 A bal filozófiája: a „piacgazdaság a leghumánusabb társadalmi forma”?!
- 2.6 Jogszerű panamák: a természetvédelmi földek értékesítése (717 M HUF)
- 2.7 Megköthető-e az antiinflációs paktum?
- 2.8 A DKÁ-i felzárkózási modell rendszeridegen Mo-on?
- 2.9 Érdemes-e még harcolni az ÁPV vagyonáért?
- 2.10A beteg és a tébé kiadásai eltorzultak: a gyógyszer-ártámogatás reform előtt

3. Gazdasági jog

- 3.1 új lakástámogatás

4. Figyelt témák:

4.1 államháztartás (a hiány nem nő, de nem is csökken): befektetés (külföldi befektetési alapok Mo-on, a hazaiak Luxemburgba készülnek?): egészségügy (a gyógyszeráralku felugása, hálapénzek, fúziós gyógyszerpiac, szervátültetés): energia (a bioenergia-ellenkampány, átrendeződés előtt a villamosenergia-piac): idegenforgalom (1999-ben 2,5 Md USD bevétel és 600 M HUF beruházás): infláció (mérséklődő trend melletti tendenciák, növekvő inflációs várakozások): környezetgazdaság (új gazdaságpolitika, károsanyag-kibocsátás, környezeti állapotjelző adatok): külgazdaság (izreali tőke, magyar passzívum, romló pozíciók az orosz piacon, az ITDH hova kerül): lakás (egyharmados áremelkedés a lakáspiacon, csökkenő lakáshitel-kamatok, lakásépítési kedvezmények a középrétegeknek): privatizáció (ÁPV-mérleg, politikai manőverek, elkészült a vagyonleltár): tőzsde (1999-es mérleg, 10 ezres BUX):

4.2 Termelés: - az iparról (gyorsuló növekedési adatok és kilátások, a gazdaságpolitikai nyitás esélye, új GM és új profilok, az energiapiac potenciális nyeresége):

- mezőgazdaság: (megszűnő munkahelyek, tejkvárság, a romló mutatók feletti viták, termelői regisztráció, reorganizációs keretek és lehetőségek, politikai válság a tárcánál, vezetési gondok, az agrárszabályozásnak drasztikusan meg kell változnia):

4.3 Szociálpolitika: új családpolitika: új nyugellátás-politika:

IFTI * GAZDASÁGPOLITOLÓGIAI ELEMZÉS * TRENDKÖVETÉS ÉS TENDENCIAKUTATÁS * IFTI

Politikai információ * IFTI * 2000, januári témareprezentációs összesítő

1. Politológiai összefoglalók

- 1.1 Koalíciós válság, vagy jobboldali átrendeződési törekvések?
- 1.2 Államfőválasztás: a végsőkig folytatott taktikázásban csak a bal nyerhet
- 1.3 Rendszerváltástól a korszakváltásig: liberális szakértői modellezés (Csillag,I.)
- 1.4 „Barátsággal váltunk el”: a Fidesz barátainak érvelése (Bence,Gy.)
- 1.5 Koronagáta: avagy mihez ad alapot a korszerű nemzeti emblematika hiánya?!
- 1.6 Fidesz: a vezetői posztok szétválasztása kényszerhelyzetet idéz elő?!
- 1.7 Sztrájk: a múlt szakszervezeteinek léte a tét
- 1.8 Titkosszolgálatunk új kihívások előtt
- 1.9 A GM gazdaságpolitikai nyitása mint politikai kényszerhelyzet (Matolcsy)
- 1.10Értelmiségi fejcsóválás a fidesz felé (Solyomossy, Bence, Zelnik)
- 1.11A fidesz esélyei még egyszer újraindulnak?!(Tölgvessy, Lengyel,L.)
- 1.12Miről szólnak a kancellária-miniszterelnökség szervezési változásai?
- 1.13Az MSZP megroggyanása: kire lenne veszélyes a kétpólusú rendszer?!
- 1.14Az AB első tíz éve: kinek számít társadalmi értéknek
- 1.15 Belpolitika: sztrájkok évadja lesz: árvízfenyegetés tavaszra
- 1.16 Külpolitika: pozícióink nem romlottak látványosan

- 1.17 Állam: a maffiaellenes központ késik: köztisztviselők: EU-integráció
- 1.18 Egyházak: erkölcsi válságban az adómorál miatt
- 1.19 Érdekképviselők: az MSZOSZ veszélyes agóniája: kamarák
- 1.20 Kormány: közigazgatási reform, komplexitás-robbanás, forráshiány
- 1.21 Miniszterelnökség: az átszervezési válság kiszélesedése
- 1.22 MTA: a tudomány rendszer- és korszakváltása megindult
- 1.23 Önkormányzatok: az önkormányzatiság politikai céltábla lett
- 1.24Parlament: év eleji huzakodás a szabályok megváltoztatásáért

2. Politikai közvélemény

- 2.1 Ha most lennének a választások: pártok megítélése
- 2.2 A kormány megítélése
- 2.3 Politikusok megítélése

3 Nemzeti politika

- 3.1 Képviselői levelek a Mo-ra menekült vajdasági magyarok ügyében
- 3.2 Millenniumi nyitány: a korona mobilizálása a kormánypártokat igazolta
- 3.3 A „rokonság”- és a „barátság” elhanyagolása (a finn és japán kapcsolatok)
- 3.4 MVSZ: jószándékú, laikus vezetés távozása elkésett

- 3.9 Párttérkép: a kormányzó pártok közötti diszharmónia erősödik
- 3.9.1 Fidesz: készülődés a pártpolitizálás drasztikus felfirrésztésére
- 3.9.2 FKGP: az anakronisztikus politikai stílus kidomborodása
- 3.9.3 MDF: az utolsó stádium is megkezdődött
- 3.9.4 MIÉP: kommunikációs vákuumban
- 3.9.5 MSZP: a baloldal mélyülő válsága rázza a balrattartó pártot
- 3.9.6 SZDSZ: az információs politika mint mentesvár

4. Geopolitikai körkép

- 4.1 Kisebbségpolitika és európai normák: a változás irányai
- 4.2 Integrációs készütség: az EU Bizottság országjelentésének vitája
- 4.3 Az RMDSZ tíz éve: a román külpolitika esélyei
- 4.5 Így látják mo-ot (EIU, Eurostat mutatók)

IFTI * HÍRREPREZENTATÍV POLITOLÓGIAI ELEMZÉS * TRENDKÖVETÉS ÉS TENDENCIAKUTATÁS * IFTI

Társadalmi információ * IFTI * 2000, januári témareprezentációs összesítő

1. Társadalomkép Mo-on

- 1.1 Értékzavarok mélyülése: hova tűntek a barátságok? (tárki)
- 1.2 Egyházak őrzik a szórványmagyarok nyelvét
- 1.3 Nemzettudat és többes kötődés: keresztény-zsidó párbeszéd
- 1.4 A drog hálójában: Mo. küzd a legszennyezettebb EU-i ország címért?!
- 1.5 Megtakarítási formák a háztartásokban: lakossági jövedelmek (1999-es jelentés)
- 1.6 A Bokros-csomag emléke: fogyasztási szerkezet-vizsgálat hamis megközelítések
- 1.7 Segélyezettek: mire fordítják?! (KSH)
- 1.8 Az „úrkorszak” gyermekei: doktori disszertáció a diszkós fiatalokról
- 1.9 Egy új ifjúságpolitika esélyei (ISM stratégiák)

2. Társadalmi modellezés

- 2.1 Az abortuszvita újraindul: a kulturális ellentétek mélyülnek
- 2.2 Millennium-tanulmányok: a kulturális megújulás nehézségei (MezeiB.)
- 2.3 Millennium-tanulmányok: művelődéstörténész a világvége-hangulatról (DonP.)
- 2.4 Közös platformok: lesz-e kávéházi reneszánsz?
- 2.5 A baloldal meghasonlása: „civilizálni a kapitalizmust” (Grass-Bourdieu párbeszéd)
- 2.6 Környezetszemponitú jövőképek és a konok magyar környezetpusztítás (PappS.)
- 2.7 Hagymatársadalom: avagy hova lett a középosztály? (Lukacs,J.)

3. Kultúra és szellemi élet Mo-on

- 3.1 Dávod-Mo.: avagy ki nyert pert és minek a nevében?
- 3.2 A magyar futballkultúra meghalt (szépszó-célszám)

- 3.3 FISZ-könyvek: a fiatal irodalom fóruma
- 3.4 Fennmaradhat-e a jelenlegi folyóirat-struktúra? (hanthy-osztovics)
- 3.5 Ezredvég-érzések: centrálkávéház, márai-divat a németeknél, rekordok a műtárgypiacon
- 3.6 Jubileumi Szabó Lőrinc év: nemzeti aktualitások
- 3.7 Nyelvvizsga: akkreditációs válság vagy valami más?!
- 3.8 A művészeti progresszió hiányáról: Hajdul. a halott avantgardról
- 3.9 Színházi világ a pénz kultúrája ellen: KissCs. a művészeti igazgató
- 3.10 Folyamatos jelen, avagy a kultúra paradoxona (Mánoki,E.)

4. Oktatás

- 4.1 Felsőoktatás: gyarapodó normatívák, mérsékelt beruházások
- 4.2 Katonai oktatás az ezredtájon (Matus,J.)
- 4.3 Pedagógusbérek: újraszámolás a (potenciális) sztrájk előtt?!
- 4.4 Írástudó informatikusok: számítógépek, információkezelők, normák
- 4.5 Csapdák: történelemtanítás az ezredfordulón (Lator,L.)
- 4.6 Tudományos kataszter a határontúliak oktatását segítő források nevében

5. Régiók

- 5.1 Mintapolitikák: 4 megye átfogó fejlesztési programja
- 5.2 Adóerőképesség-számítás és a megyeközpontok forrásszervezése
- 5.3 Visszafejlődik-e a regionalizmus: a győri konferencia következtetései
- 5.4 Dél-Alföld: adottságok és változások, értékelés az 1994-1998-as trendekről
- 5.5 Regionális különbségek: ellentmondásos növekedési mutatók
- 5.6 Szilícium-völgy a Dél-Alföldön?!
- 5.7 Politikai összecsapások a regionális tanácsokban

6. Tudomány

- 6.1 Kutatók a 21. századról
- 6.2 Minden másként van: a helsinki tét-attasénk a tudáshasznosításról
- 6.3 Filozófközpont Bpesten: a bölcsészkarok kapcsolati tőkéje
- 6.4 Kiszolgáltatók kutatóintézetek: egyre nehezebb támogatást nyerni
- 6.5 Hatáselemzések az ezredfordulón: figyelmeztetés a kormánynak (Hronszky,I.)
- 6.6 Fordított agyelszívás: a vita zárása

IFTI * TÁRSADALMI MODELLEZÉS * TRENDKÖVETÉS ÉS TENDENCIAKUTATÁS * IFTI

Információpolitika * IFTI * 2000, januári témareprezentációs összesítő

1. Információpolitika

- 1.1 Digitália: az információfilozófiától a technokultúráig (virtreál:szentgyörgyvölgyi)
- 1.2 Közművelődési könyvtárak: NKÖM-állapotjelentés
- 1.3 Kód- és rendszerfeltörési hullám: az információs bűnözés új korszaka indul?!
- 1.4 ÁPV: végre elkészült az egységes vagyonleltár
- 1.5 Az új országekép-készítők viszontagságai
- 1.6 A statisztikai információrendszer egy éve
- 1.7 Közbiztonsági információrendszerek: a magyar földregéztérkép
- 1.8 A DKÁ-i modell információpolitikája Mo-ról
- 1.9 Elmarasztaló minősítések: a kormány és a KSH a kator miatt, az ÁPF-informatika kapcsán
- 1.10 Intézményrendszer: az MTI és az ORTT válsága
- 1.11 Elektronikus címtárak: az LDAP-tól az NDS eDirectory-ig
- 1.12 Információbőség és az „alacsony szintű médiafogyasztó”
- 1.13 Szabadok lehetünk-e az információáradatban (svéd-magyar kutató)

2. Tájékoztatáspolitiká

- 2.1 Tájékoztatási botrányok: a szilveszteri világadoástól a NewYorkTimes millenniumáig
- 2.2 Természetvédelmi földek 717 millióért: az elhallgatásos eseménykioltás
- 2.3 Megköthető-e az inflációs paktum: mindenki tudja, miért nem?!
- 2.4 Kormányzati vereségek: a gyógyszer- és telefontarifa-áremelések kommunikációja
- 2.5 CW-bank-albizottság: az irányított tájékoztatás mintaesete
- 2.6 Mo-i nagyvállalatok a konjunktúráról: a befolyásellenőrzés kommunikációja
- 2.7 Gazdasági viselkedés: a BMI-index (éves)
- 2.8 Gazdasági viselkedés. a GKI konjunktúraindexe
- 2.9 Az AB tíz éve és a „gyűlöletbeszéd”

3. Médiakutatás

- 3.1 A sajtó-helyreigazítás újszerű gyakorlata?!
- 3.2 Az online-lapok új üzleti modellt keresnek
- 3.3 Nemzetközi jogi döntések az internethasználattal kapcsolatban
- 3.4 Bírósági stop az ingyenlapoknak
- 3.5 „Közzérádió”: Hollós-interjú az átszervezésekről
- 3.6 Új szervezeti felépítés az MTV-él
- 3.7 Műsorok és kuratóriumok: a NyiK állásfoglalásai
- 3.8 ORTT és a Filmszemle: a kulturális befolyásszervezés eseménye
- 3.9 A magyar internetes hirdetési piac kilátásai

4. Információgazdaság

- 4.1 Befektetések informatikai elemzése (befektetés-nyilvántartási piac)
- 4.2 Telefónia: a Matáv utolsó előtti árfelhajtó trükkje
- 4.3 A magyar médiarendszer átalakulása lassú: médiakutatói szakvélemény
- 4.4 A rádiók hallgatottsága módosult: Roxy
- 4.5 Információbűnözés: 500.000-nyi zugtévésző Mo-on
- 4.6 A növekvő magyar CD-ROM-piac
- 4.7 A távmunka lehetőségei új szemmel
- 4.8 A híradástechnikai készülékpiacon mo-on
- 4.9 Az eredménytelen postatender és az IPH

5. Információs társadalom paradigma

- 5.1 Az első magyar webverseny nyertese a www.hazipatika.com
- 5.2 Internetes címkereskedők: árad az erkölcstelenség?!
- 5.3 Úton az Itá-ba: a magyar telefontarifák már világszerte kirívóak
- 5.4 A jövő cége (21.sz.: stratégiai infoágazat)

IFTI * INFORMÁCIÓ- ÉS TÁJÉKOZTATÁSPOLITIKA * TRENDKÖVETÉS ÉS TENDENCIAKUTATÁS * IFTI

Gazdasági információ * IFTI * 2000, februári témareprezentációs összesítő

1. Gazdaságpolitika

- 1.1 A gazdaságpolitikai hangsúlyok módosulása: a GM retorikájának újdonsága
- 1.2 A nettó átlagkeresetek 1999-ben: megtakarítások és a fogyasztás
- 1.3 A GM fejlesztési tervei 2006-ig
- 1.4 Tovább javul Mo. besorolása
- 1.5 Meggyorsítja-e felzárkózásunkat a jelenlegi gazdaságpolitika?
- 1.6 Ipari termelés: nemzeti vállalatok haldoklása : a DAM-dosszié
- 1.7 Külföldi tulajdonlás az állampapírpiacon (1999. nn)
- 1.8 Van-e még értelme az önálló nemzeti valutának?
- 1.9 Részvénytőzsde: mi leszünk az új görögország?!
- 1.10A külkerhiány növekedésének okai
- 1.11Mi lesz a hadiiparral?
- 1.12Romlik a vállalatok fizetőképessége (1999-es statisztikák)
- 1.13Gazdasági viselkedés: optimista fogyasztók, pesszimista vállalkozók

2. Gazdaságpolitológia

- 2.1 A forint gyengülése: jegybanki fellépés a spekuláció ellen
- 2.2 A monetáris politika mozgásterének beszűkülése
- 2.3 Inflációháború: a PM, a MNB, a KSH és a kormány adatai között
- 2.4 Kamatcsökkentés és gazdasági növekedés: vita
- 2.5 Jelentős profitkivonás volt 1999-ben
- 2.6 A kisebb államháztartási hiány magyarázatai
- 2.7 Kontrapolitika: MSZP-s javaslat a benzinár és az adóterhelés megváltoztatására?!
- 2.8 Titkos autópályaprogram: pályáztatva vagy anélkül?!
- 2.9 A TV3 megszűnése és a médiapiac furcsaságai
- 2.10Agrárpolitika: átfogó támadás a kisgazda tárca és politikája ellen

3. Gazdasági jog

- 3.1 szja-módosulások: fogyatékos-tv., garanciavállalás, praxis-tv, új végrehajtási-tv.

4. Figyelt témák:

4.1 adó (OECD-tanulmány a terhelésről, helyiadók, ingatlanadó): bankok (fúziók, új hitelek): befektetés (már nem túl olcsó a magyar piac): egészségügy (új kutatóintézet, reform, drogstratégia): energia (energiapiac, prognózisok bentről és külföldről): foglalkoztatás (kereslet és kínálat): infláció (prognózisok, elemzői ellentmondások): infrastruktúra (autópályák, közlekedés, regionális politikák): kereset (nettó átlagkereset 1999-ben, OECD-összehasonlítás): környezetgazdaság (a ciánkatasztrófa és hatásai): külgazdaság (új elemzőközpont, exportdinamika, romló mérleg): lakás (új hitelek, lakásépítési kedv, lakásprogram): tőzsde (mérlegek):

4.2 Termelés: - az iparról (kulcsszerepben a turizmus, csepeli ipari tér, sztrájkmérleg, növekedés mutatók, járműkereslet, DAM,):

- mezőgazdaság: (mérés és minősítés az EU szerint: gabonatermelés, termékdíj vagy ökoadó, hortobágyi földek, élelmiszeripari kudarcok, agrárdemonstrációk):

4.3 Szociálpolitika: lakásprogram és ingatlanadó: családpolitikai koncepció: táppénzellenőrzés:

4.4 Területfejlesztés: belvízprogram: észak-mo-i infrastruktúraprogram: Regionális Fejlesztési Holding: régiófejlesztési program 2000-2006.

4.5 Vállalkozás: kisvállalkozói életutak: vállalkozásfejlesztés új utakon.

IFTI * GAZDASÁGPOLITOLÓGIAI ELEMZÉS * TRENDKÖVETÉS ÉS TENDENCIAKUTATÁS * IFTI

Politikai információ * IFTI * 2000, februári témareprezentációs összesítő

1. Politológiai összefoglalók

- 1.1 Politikai konfrontálódás a jogi érvek pajzsa mögöl (Solt, Tanács, Stumpf)
- 1.2 Gazdaság és erkölcs a mai társadalmunkban (Isépy)
- 1.3 Melyik párt nyeri el a bizonytalanok voksát? (Csepeli-Závecz)
- 1.4 A sztrájk történet és mérleg, ill. a társadalmi fogadtatás
- 1.5 A Kormány-Főváros konfrontáció újabb állomása (új egyeztetési fórum?)
- 1.6 A harmadik generáció a Fidesz kihívója lesz?! (Ágh)
- 1.7 Haider mint belpolitikai esemény Mo-on
- 1.8 Igazságelvű közgondolkodás (Mezei, B.) vagy tekintélyépítgetés (Gombár, Cs.)
- 1.9 Koalíció: a Fidesz-MDF viszony módosulása (ifti)
- 1.10 Nyelv és politika: rendszerváltás és -változás (Debreczeni)
- 1.11 Lesz-e új kezdet: a kormánypártok-ellenzék viszony (Csizmadia)
- 1.12 A második Orbán-kormány hangsúlyváltásai (Andor, L.)
- 1.13 Rejtett bombák: ki legyen a köztársasági elnök? (Jávor)
- 1.14 Szélsők: a bal csőlőtársa: Krausz-jelenség és az „orbán-haider” párhuzamok (Kiss)
- 1.15 Belpolitika: ciánkatasztrófa: vírusok: baloldali tüntetéssel
- 1.16 Külpolitika: a Martonyi-dokumentum és a konszenzusos politizálás esélyei
- 1.17 Állam: közszolgálat, áht, terv és gazdaság
- 1.18 Egyházak: újabb vatikáni kudarc (avagy végleg leomlott a kereszténység bástyája?)
- 1.19 Érdekképviselők: a szakszervezetek és a kamarák agóniája
- 1.20 Kincstár: kavicsbányák, gázközművagyton
- 1.21 Kormány: események, kudarcok, tervek, miniszterelnöki beszéd
- 1.22 Önkormányzatok: a Főváros a Kormány ellen
- 1.23 Parlament: választási atlasz, az országgyűlések jövője

2. Politikai közvélemény

- 2.1 Ha most lennének a választások: pártok megítélése
- 2.2 A kormány megítélése
- 2.3 Politikusok megítélése

3 Nemzeti politika

- 3.1 Östörténet, ereklyék, örökségünk kezelése
- 3.2 Millennium: a kisebbségekkel kapcsolatos vélemények
- 3.3 Nemzeti érdekek és kormányciklusok: a konfrontációs politika veszélyei
- 3.4 MVSZ: lesz-e erő mindent megváltoztatni?!

3.9 Párttérkép: „békejobb” (erősödő széttartás)

- 3.9.1 Fidesz: konfrontáció jobbra és balra
- 3.9.2 FKGP: a kereszténydemokrata maradék integrálása
- 3.9.3 MDF: emelkedő médiareprezentativitás, negatív konnotációval
- 3.9.4 MIÉP: felesleges társutazás
- 3.9.5 MSZP: állóháborúra berendezkedve
- 3.9.6 SZDSZ: a médiapárt árnyékkabinetje

4. Geopolitikai körkép

- 4.1 Haider (az osztrák-magyar kapcsolatok) és a magyar morálpolitika viszontagságai
- 4.2 Kárpátalján: ahol előnyös magyarnak lenni?!
- 4.3 Környezetkatasztrófa: diplomáciai ügyetlenségek
- 4.5 Így látják mo-ot

IFTI * HÍRREPREZENTATÍV POLITOLÓGIAI ELEMZÉS * TRENDKÖVETÉS ÉS TENDENCIAKUTATÁS * IFTI

Társadalmi információ * IFTI * 2000, februári témareprezentációs összesítő

1. Társadalomkép Mo-on

- 1.1 Csökken a házasság népszerűsége
- 1.2 A háztartások készpénzfüggőségének okai
- 1.3 A megemlékezés méltósága: a ZSKU a polgári értékekről
- 1.4 A bilincsbevert tanárnő esete, avagy az állammal szembeni agresszió
- 1.5 Árulkodik az időmérleg: ez nem egy hatékony, egészséges társadalom
- 1.6 Abortuszok: a gyermeknemvállalás joga és hite
- 1.7 Várható élettartamok: minden másként van?!
- 1.8 Kiköltözők: Budapest migrációs egyenlege romlik
- 1.9 Kevesen igényelték gyedet: a tervezés hézagai

2. Társadalmi modellezés

- 2.1 Versenyfutás: az EU-hasonulás számai, avagy kit kövessünk?!
- 2.2 Értelmiségi leleplezések, avagy a nagy rendszerváltók demitizálása
- 2.3 A baloldali apologetika feltámadása, avagy mi jön a neoliberais évtized után?
- 2.4 A zsidóidentitás-viták visszatérése: az asszimiláció ellen?!
- 2.5 Változási igény: a baloldali liberális értelmiség kiközösítette Tellér az elitől
- 2.6 Összeférhetetlenségi törvény: a helyi értelmiség kiszorulna?!
- 2.7 Kiegészítések-változatok (Gyurkovics-polémia)

3. Kultúra és szellemi élet Mo-on

- 3.1 Művészek a szakma és a közélet harmóniájáért
- 3.2 A liberális művészelit élményvilága: Kádár-mitológia a színpadon
- 3.3 Művészek a nemzeti tartalmakról: egy Szomory-bemutató
- 3.4 A vadászati és borkultúra változásai, bálók
- 3.5 Arculatváltás: Keserű Katalin megnyitója előtt
- 3.6 Tervek kellene a Kodály-iskola megmentésére?!
- 3.7 Régiók összehasonlító kultúrtörténete (Keresztirányok)
- 3.8 Új intézmények nyílnak: támogatás a közművelődésnek
- 3.9 Új kultúrpolitika megjelenítése: Rockenbauer Z.
- 3.10A fiatal magyar irodalom esélyei (fiatal szerkesztők állásfoglalásai)

4. Oktatás

- 4.1 A Thalassa évtizede
- 4.2 Iskolaválasztó: felvételik változásban

- 4.3 www.okta.to internetes távoktatási program (akkreditáció nélkül)
- 4.4 Módosul a felsőoktatási törvény
- 4.5 Tudományos minősítettek adattára (PhD Disszertációk Dokumentációs Központja)
- 4.6 Egyetemi és Főiskolai Kalauz 2000
- 4.7 Távoktatás: NTT és az Apertus Közalapítvány indulása

5. Régiók

- 5.1 Mintatelepülések: Fót
- 5.2 Dél-Alföld kulcsszerepben: az ország legnagyobb termőterülete
- 5.3 Balatoni közlekedési infrastruktúra
- 5.4 Csongrádi befektetői kalauz interneten
- 5.5 Csongrád ipari park programjai
- 5.6 A kedvezőtlen helyzetű települések régiók szerint

6. Tudomány

- 6.1 K+F: új irányítás, szervezeti forma, új programok
- 6.2 A tudomány becsülete: tudósapelláta
- 6.3 Szellemi kommandó katasztrófhelyzetre, avagy az MTA későn ébredt?!
- 6.4 Avemar: egy újabb magyar sikertermék viszontagságai

IFTI * TÁRSADALMI MODELLEZÉS * TRENDKÖVETÉS ÉS TENDENCIAKUTATÁS * IFTI

Információpolitika * IFTI * 2000, februári témareprezentációs összesítő

1. Információpolitika

- 1.1 Egyetemi könyvtár épül Győrben
- 1.2 A posta milliárdjai hova folynak?
- 1.3 Adatvédelem: a titkok éve volt, a közérdekérvényesítésé lesz?!
- 1.4 Pozitív példák: a szegedi informatikai modell
- 1.5 A készülő új hírközlési törvény már ITá-kompatibilis lesz?
- 1.6 Mire figyelnek a befektetők: avagy megalapozatlan támadások a KSH ellen
- 1.7 A szolgáltatásstatisztika váltás előtt?!
- 1.8 Az informatikai lobbi made in hungary
- 1.9 Botrányok előtt: a domainnevek kiosztásával kapcsolatos vita
- 1.10 Médiatörvény módosítás előtt: ki, miért, minek?!
- 1.11 Információforrások: Mo. új éghajlati atlasza
- 1.12 Információs rendszerek: egy telemetrikus kórházi konzultációs rendszer
- 1.13 A magyar internetrendőrség felállása

2. Tájékoztatáspolitiká

- 2.1 A sajtóval kezdik az átvilágítást?!
- 2.2 Hírszolgáltatók az interneten (a webaudit meghonosítása)
- 2.3 Állami felmérés az internethasználatról: a KSH még mindig késik
- 2.4 Kincstári vagyonyilvántartás számítógépen
- 2.5 Országimázs: nyárra lesz jelmondatunk
- 2.6 A véleménynyilvánítás szabadsága liberális oldalról (Csurka kontra TGM)
- 2.7 A gazdasági elemzői orientálás (ajánlás, előrejelzés) működése
- 2.8 Gazdasági viselkedés. a GKI, BMI, Kopint, BKIK indexei és konjunktúramutatói
- 2.9 Az újságolvasási szokások sorvadása Mo-on

3. Médiakutatás

- 3.1 A „médiahasználat”- és az „egyensúly”-interpretációk zavarossága
- 3.2 A baloldali (liberális) befolyás csökkenése és növekvő agresszivitása (MR,MTV)
- 3.3 A média (ál)hősteremtő képességéről (Farágó,K.)
- 3.4 Az Írisz-per háttere (médiagazdaság, -piac és -politika)
- 3.5 Az ismeretterjesztés sikeres fórumai (Spectrum, Nat.Geogr., Discovery)
- 3.6 A Györgyi-ügy és a médiarendszer politikai ellenőrzésének botrányai
- 3.7 Az ORTT története és őrsgváltása
- 3.8 Az MTV idej reményei a konszolidációban
- 3.9 Rádiófrekvenciák kiadása és a műsorrend

4. Információgazdaság

- 4.1 Mikor lesz olcsóbb a magyar távközlés?!

- 4.2 Mennyibe kerül a profi site?
- 4.3 Okmányirodák: mikor lesz rendes szolgáltatás
- 4.4 Informatikai cégek szponzorációja
- 4.5 Távközlési programok Mo-on
- 4.6 Adatbányászat: lassan terjed a magyar gyakorlatban
- 4.7 A reklámpiac koncentrációja (Lowe/GGK-APL fúzió)
- 4.8 Médiaügynökségek internetes részlegei (OMD Hungary és D'Arcy Wunderland)
- 4.9 A tőzsdei informatikai szektor növekedése

5. Információs társadalom paradigma

- 5.1 A Főváros honlapjai
- 5.2 Mezőgazdasági kereskedelem interneten: Agromarkt 2000
- 5.3 Hagyjuk-e hogy a háló szabályozzon?! (avagy a ITá jogrendszere)
- 5.4 Magyar rádióadók a világhálón
- 5.5 Compaq-központ a BME keretei között
- 5.6 Fiatalok mit keresnek az interneten?

IFTI * INFORMÁCIÓ- ÉS TÁJÉKOZTATÁSPOLITIKA * TRENDKÖVETÉS ÉS TENDENCIAKUTATÁS * IFTI

„INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM MINDENKINEK”

„Felhasználóbarát információs társadalom” programok

A modellezés, stratégiai szempontképzés, módszertan leírása, ill. a háttéranyagokban alkalmas érvrendszer kiemelése, valamint az irányadó dokumentáció meghatározása után az operatív politika megfogalmazása következik. Ebben a mérnöki technológiai (rendszer), a mérnöki gazdasági (hasznosság) és a mérnöki intellektuális (minőség) szemlélet szerinti megközelítés a mérvadó.

1. IT-stratégia a régióban

Az információs társadalom programok és minősítések megszerzése a technológiai ismérveken túl a közösség(hálózat)szervezések és (információstudatos, intelligens, tudás stb.) térszerkezetek fejlesztésével párosulnak. Ez a regionális stratégiai fejlesztési koncepciókban az erősen városiasodott (Szeged, Kecskemét) és a teljesen nyitott tanyavilág) terek közötti lehetőségekkel és szükségszerűségekkel jelenik meg. Kiemelt hangsúlyt kapnak a közösségépítő hálózatok (mint a National Community Building Network példája az amerikai információs társadalomban), amelyek a következő internetes közösségi szempontokat emelik ki:

- erősíteni a közösségeket holisztikusan (integráció a hagyományos közösségfejlesztés és a humánszolgáltatás-stratégia között),
- létrehozni helyi kapacitásokat a problémamegoldásra, kapcsolatokat létesíteni (és ápolni) a közösségek és a forrásintézmények között,

- nézet(azonos) közösségeket szervezni a kisebb lokális (helyi) méretekből nagyobb regionális méretekre, felszámolni a gazdasági és/vagy társadalmi izolációkat, integrálni a gyenge közösségeket a mainstream-lehetőségekkel,
- faji és etnikai problémák kezelése mint gazdasági és társadalmi hátrányok felszámolása,
- felismerni a regionális és lokális közösségi értékeket mint informális (és információs) hálózatszervező minőségeket, erősíteni azokat,
- gyorsabb, szélesebb és mélyebb részvétel (elköteleződés) fejlesztése és szervezése a politikai döntésekben, kompetenciaközösségek szervezése a saját (helyspecifikus) problémák megoldására:
- számítási, mérési, minősítési mechanizmusok és eljárások készítése, adaptálása a közösségi normák szellemében a fejlesztési történések értékelésére.

Az információtudatos regionális fejlesztési politika alapja egy új gazdaságirányítási szemlélet is, amelyet az új, reflexív gazdaságfigyelő (értékelő, elemző) rendszerszemlélet táplál, amit a fokozott (gyorsabb és széleskörűbb) információcsere és a gyorsabb politikai revíziók (adjustment) követnek, majd az intézményes tanulás következik mint a tudás bázisú gazdaság-, politika- és társadalom-irányítás új alapja. A regionális és lokális fejlődés bázisát pedig a tudományos (excellence) centrumok¹ alkotják, amelyek információ/ismeret/tudás bázisát a helyi igényeknek megfelelően kell mobilizálni.

A regionális és lokális fejlesztéspolitika prioritásait illetően is döntő az információtudatosság, vagyis az ipari és a mezőgazdasági profilok teljes revíziója szükséges a vidékfejlesztés távlatainak kijelöléséhez.² A fent említett szempontok szerint elbírálásban fontos egységesen látni az EU fejlesztési forrásszervező szemléletét, amennyiben a regionális fejlesztési (ERDF), a szociális (ESF), az agrárorientációs és garancia (EA-GF), a közösségi kezdeményezések (LEADER, INTERREG), kohéziós, ill a felhasználóbarát információs társadalom (IST) programok alapjait az információtudományos rendszerszemlélet alapján működtetik.

A szorosabban vett információpolitikai programokat nézve az EU először a STAR, a Telematique, majd az ORA programokkal célozta meg a regionális információs társadalmat, az információtudatos (intelligens) régió fejlesztését. És mielőtt e programok útjukra indultak minősíteni kellett a célterületeket, amit az egységes „index of rurality” alapján végeztek el. (Eszerint az EU 1%-a városi és 62%-a vidéki, falusi környezet, a 153 milliós lakosság harmada él a vidéken, ahol az össz-GDP 20%-a képződik.) Az információtudatos és tudás alapú fejlesztési politika a városi és vidéki környezet, az ipari és mezőgazdasági termelési struktúra és adottságok revíziójával mindezek után az „integrated rural development” programstratégia alatt

- 1. igyekezett felmérni a jövedelemtermelést (mennyire irányítja a tradíció és mennyiben a gazdasági racionalitás: milyen alternatív (jövedelem)termelési megoldások lehetségesek:
- 2. megvizsgálta milyen megoldások jöhetnek szóba a gazdasági szabályozók megváltoztatásával, ill. más területeken (oktatás, egészségügy stb.) gerjeszthető innovációs robbanással:
- 3. megcélozta a legfejlettebb csoportok (középrétegek) elérését a lokalitásokban, vállalkozási potenciáljuk segítségével a munkahelyteremtési esélyeket javítani stb.:

- 4. megpróbálta elérni (és nem ritkán megkövetelni), hogy a lakosság aktívan vegyen részt a fejlesztési erőfeszítésekben:
- 5. azonnali és radikális racionalizálást hajtott végre az állami, kormányzati, önkormányzati adminisztrációkban.³

Az információs társadalom-programok fejlesztési modelljeit tárgyaló művek (köztük is a Castells-i fejlődésmodell) szerint a fejlesztés informacionális módja nem lehet spontán, csak (információ)tudatos. Amennyiben a számítógépes készségek terjedése révén javul a termelékenység mindenütt. A vonatkozó decentralizációs trend és az integráció nyomán új (gazdasági) aktorok lépnek be globális és egyben lokális piacra. Ezalatt egyre határozottabb, permanens szegregáció megy végbe a magasan kvalifikált tudásmunkás (döntéshozók) és a rugalmas fizikaiak között. Jellemzően erős az információáramlás ellenőrzése az erőcsoportok, befolyásellenőrök, lobbik részéről, de a kormánynak, önkormányzatnak be kell avatkozni a társadalmi dinamika és értékrend nevében.

Jellemző fejlemény azután a városi és vidéki régiók közötti viszony megváltozása, amiben súlyos gond a helyi hiány pl. azzal, hogy konfliktus van a tudásmunkások iránti kereslet és az azokat kibocsátó oktatási kapacitások között. Vagy azzal, hogy a gazdasági/politikai aktorok és szervezetek jobban hagyatkoznak a globális gazdasági/politikai törvényszerűségekre, és kevésbé a helyi társadalom szociális összefüggéseiből következő törvényszerűségekre.

Jellemző fejlemény az aktorok térbeli elhelyezkedése, a lineáris vagy egytevékenységű térség, kistérség gondjai, a vonatkozó makrokommunikációs programok szervezése, hogy a regionális programot tervező, szervező, kivitelező miként teheti egymás partnereivé a gazdasági aktorokat, miként szervezi egymást erősítő hálózatba azokat.

Jellemző minőség itt a humántőke és az információs vagyon viszonya, amelynek minősítése eléggé elhanyagolt Mo-on. A családi információvagyon mint humántőke készlet szerepe a belső migrációban, ill. a helyben maradásban válik fontossá, amennyiben helyspecifikus és nem specifikus tudásból áll. A helyspecifikus információtőke és humántőke az egyén, ill. a család helyi érvényesülésében testesül meg, a foglalkozásának és munkakultúrájának története alapján.

2. A fogyatékosok e-részvétele

Eddig a magyar gyakorlatban nem találtam semmiféle dokumentumot, de ami különös, hogy az EU vonatkozó programjához sem találtam sem elméleti, sem gyakorlati dokumentációt..

3. Online kormányzat

A téma logikai vezetője a „good governance” koncepció és elv, amelyben a megyei, városi, falusi, községi térségi információs rendszerek működését minősítik úgy, ahogy a Toffler-féle Progress of Freedom Foundation megszövegezte a 21. századi és 3. hullámos kormány és önkormányzat működését (amelyik kicsi, de nem gyenge, on-line elérhetőségű, nyílt platformok dokumentálják működését).⁴

Az online kormányzás alatt az EU-ban a következő regionális és lokális információs rendszerek és fórumok közvetlen elérését kelle biztosítani:

- statisztikai (gazdasági, társadalmi, népességszámítási stb.),
- mezőgazdasági (áruinformációs és közvetítő szolgáltatások stb.),
- oktatási,

- közegészségügyi (orvosi) és ellátási (állampolgári),
- jogi és pénzügyi szabályozási,
- gazdasági, üzleti regisztrációs,
- kifelé irányuló, piaci kereskedelmi,
- természeti erőforrás, energia, időjárás-előrejelző,
- idegenforgalom, vendéglátóipari,
- föld-, víz-, légtérhasználati,
- földtulajdon, infrastruktúra, közmű.

A központi megyei, regionális, lokális fejlesztési szervezetek informatizációs erőfeszítései a következő területekre koncentrálnak:

- 1. a közérdekű, közhasznú és közbiztonsági információs rendszerek, ill. szolgáltatások felállítása állami és EU-ós informatizációs programok segítségével:
- 2. a városi, falusi, községi információs közművek felépítése:
- 3. a beruházni az emberbe típusú programok.

A tervezés és programbonyolítás helyi adottságainak figyelembevételével lehet (értelmes) rövid megtérülésű, teljesítésű programokat is indítani, s ennek szellemében kellene a DAIR-régióban is számolni azzal, hogy mennyiben lehet végpont-csatlakozásokat, elérést és hozzáférést biztosítani: milyen vonatkozó törvényi és jogszabályi változásokat kell előkészíteni, lehet-e 1-3 éven belül minden háztartásban telefon, vagy minden gyermeknek hozzáférést biztosítani stb. Az információs közművek építése központi akaratot igényel, ill. a regionális jövedelemtérképek szerinti infrastruktúra-támogatásokat kell alkalmazni. A stratégiai operatív szempontok is a következők.

1. Az állami/kormányzati, önkormányzati bürokrácia folyamatos képzése, konzultációs tájékoztatása, az információtudatos (ami forrásismeret és szolgáltatási készség is) magtartás elérésére.

2. Állami/önkormányzati (központi és hiteles) információkibocsátók online összekötése egymással, ill. az intelligens vagy teleházakkal stb.

3. Nemzeti, regionális, térségi informatizációs programok bonyolítása (állami), koordinálása (magán): itt kell megjegyezni, hogy mo-on az állami informatizációs költségvetés mint Itá-programok leosztása a kormány részéről késik).

4. Az ügyintézés számítógépesítése (szingapúri számítások szerint az 1986-os hasonló program minden egyes dollárja 2,71 dollár megtakarítást jelent ma).

5. A mérési és minősítési követelmények szerint minden intézmény éves információs jelentést köteles készíteni, beszámolva a programok haladásáról.

6. A folyamatosan keletkező, születő, érkező stb. vonatkozó információ folyamatos értelmezése és értékelése, vállalkozástámogatás, szociális kohézió, egészségügyi korrekciós programok stb.

7. Erős helyi információs ipar fejlesztése, ami az ipari és az agrártermelés, szolgáltatás sokkal eredményesebb működését elősegítő intermediér-vállalkozások szervezésének segítségét jelenti. Itt jelenik meg a mikroszférában a reindusztralizáció (az információtudatos iparpolitika), az ipari és az agrár új viszonya.

8. Végül önkormányzati feladat a helyi lakosság és vállalkozások segítése az elektronikus hálózatokhoz csatlakozásban.

A „beruházni az emberbe” típusú regionális program (amely egyébként generikus program „is” az EU-ban) mikroszinten a következőket jelenti.

1. Felmérni az információtechnológiai humán erőforrást a térségben, megtervezni a javítás lehetőségeit.
2. Az információtantárgy-informatika oktatása és képzése alapjainak megteremtése.
3. Iskolai/háztartási PC-k biztosítása, ill. éves felmérése a rendelkezésre állásnak.
4. A térség túltermelési készleteinek (gyümölcs, tej stb.) iskolai szolgáltatásba adása az eü/szocpol/kohéziós támogatások terhére.
5. Nemzeti és helyi közösségépítő programok szervezése a közös érdeklődés alapján.

A szerteágazó fejlesztési terület egyik döntő témája a digitális személyiség (digital individual, digital persona) minősítése (hitelesítése és érvényesítése). Az aktív vagy passzív digitális személyiség (legyen az beteg, vagy rab, nyugdíjas vagy átutalásban fizetését kapó dolgozó, bankszámlatulajdonos stb.) nagy kihívás a Mo-nak, de lehet cél a csatlakozás idejére, hogy mindenki digitális személyiség lehessen.⁴

E tárgy körben az információs társadalom programok a technológiai készségek biztosításán túl, a Foucault-i governmentális elvet követve, elsőként a centralizáció és koordináció címén azt az állami akaratot képviselik, amely az információ közjó jellegét biztosítja. Másrészt az intenzifikálás révén a társadalom és az egyén szintjén is felerősíti a gazdasági növekedés, az életminőséget javító megoldásokat. Harmadrészt az új ismeret/tudáshasznosítási formák révén az előző két összetevő elemeinek adaptálását segíti.⁶

IRÁNYADÓ DOKUMENTÁCIÓ - jegyzet, hivatkozott és feldolgozott irodalom

1. Az Európai Unió információs társadalom programjainak alapjai, az akcióprogramokkal a következő dokumentumban található: „Az információs társadalom kialakítása az EU-ban és Mo-on.” Nemzetközi konferencia tájékoztatója. Összeállította Csorba József, szerkesztette Gerzsó Géza. OMIKK, 1997, p.80
2. Csorba,J.: Az információs társadalom szervezése. Előterjesztés és konzultációs vázlat az információs társadalom-programok állami, kormányzati szervezéséhez. IFTI, 2000, p.12
3. Internet a kormányzatban - Intranet. ITB, 13.számú ajánlás, MeH-IKI, 1997. Papp,Gy., Bartha,L., Csorba,J., Kincses,Gy., Kovács,L., Petróczy,Gy.: p.56
4. Towards a Global Information Society. Global Information Infrastructure Global Information Society: Policy Requirements. OECD, Paris, 1997. p.112: valamint

Csorba,J.: A globalizáció az információs társadalommal kapcsolatos információtudományos gondolkodásban. = www.inco.hu, 1999/2.sz. p.27

Általános hivatkozások

5 Csorba,J.: A globális információs társadalommal kapcsolatos magyar várakozások. in: Bognár,V.: Fehér,Zs.: Varga,Cs. (szerk.): Mi a jövő? Információs társadalom ? Tudástársadalom? OMFB, ORTT, HÉA, 1998, p.544

6. Csorba,J.: Mo. útja az információs társadalom felé. in: Varga,Cs.: Tibor,T. (szerk.): Magyar jövőképek I-II. Nemzeti stratégia 2020-ig. Kapu, 1997/98, p.832, 678

7. Informatikai koncepciók, politikák nemzetközi gyakorlata. MTA Információtechnológiai Alapítvány. 2000, p.64

8. Globális gazdaság és nemzeti tudásbázis. Erőforrások és alkalmazkodás. Tét-attasék 6. konferenciája. OMFB, 1999, p.380

A magyar viszonyok megismerésére az MTA Stratégiai Kutatások Programirodája (!) összegezte az országos területfejlesztési politikát megalapozó tanulmányok tapasztalatait,¹ s ezek szerint gyökeresen átalakult Mo. térszerkezete az elmúlt 10 évben: nagy súlyponti áthelyeződések, összeomlások, kisebb térségi egységek megjelenése: stabilabb szerkezetű, fejlődő nyugati régió, és válságokkal szabdalta, elmaradott keleti régió:

- regionális mozaiktérkép felrajzolásához hét minőséget vettek figyelembe: jövedelem/lakos, munkanélküliségi mutató, vállalkozási aktivitás, gépkocsitulajdonlás/lakos, telefonhálózat, külföldi befektetés, vegyes vállalatok aránya:
- a 7 mutató alapján a lakosság 44%-a vesztes és stagnáló régiókban él:

3. Csorba,J.: Regionalitás, lokalitás az információtudatos világban. előadás a HÉA-SKI konferenciáján, 1999,okt.16.

II/4.

1. Ansbach'2000: a tanuló régió modell németországi példája. (Lernende Regionen - ein Modell für den Einstieg am Beispiel der Stadt Ansbach.), OMIKK, 2000.

2. Az Alföld a 21. század küszöbén. (szerk.: Baukó T.) Nagyalföld Alapítvány, 1999, p.398

3. A területfejlesztés különösen sikeres projektjei az EU-ban. (European Regional Development and Cohesion Funds, Success Stories. www.inforegio.org/wbpro/pro_en.htm)

V/8.7

V/8.10

1. Regionális politika és közigazgatás. Pálné,K.I. Dialóg Campus, 1999, p.282

2. Az információs társadalom szervezése. Csorba J.: Előterjesztés és konzultációs vázlat az ITá-programok állami, korámányzati szervezéséhez. IFTI'2000, p.12

V/8.11

1. Business Link services to small and medium-sized enterprises: targeting, innovation, and charging. Department of Geography, University of Cambridge, EN. = Environment and Planning C: Government and Policy, 1999, 17.k. 2.sz. p.177-193.

V/8.15

Az információs forrástájékoztató információs rendszer (központ). Csorba,J. IFTI, 1992. p. 44

*

1. IST Program („user-friendly” information society): kutatási, technológiapolitika és demonstrációs különleges program (1998-2002) keretébe tartozó indirekt kutatási tevékenységek. Európai Bizottság IST Információs Szolgálat, Információs Társadalom Főigazgatósága, Brüsszel. = Official Journal of the Europe Communities, 10.02.2000./EN/C 38. (az OMIKK-EU MIK, FEMIRC Hungary dokumentációjából, adaptálásából).
2. A regionális fejlesztés támogatásának eszközei és mechanizmusa az Európai Unióban. Útmutató a leendő tagországok számára. European Union assistance for regional development: a brief guide for future Member States. = European Commission Directorate-General for Regional Policy and Cohesion. 1999, p.32), OMIKK, 2000
6. Dolbeare, K.M.: Hubbell, J.K.: USA 2012: After the Middle-Class Revolution. Chatham, NJ, 1996, p.190

IRÁNYADÓ DOKUMENTÁCIÓ - jegyzet és hivatkozott irodalom

1. Global Reserach Village. OECD, Science Technology Industry Review, 1999/24.sz. p.124
2. Lovering, J.: New Reionalism: theory led by policy. = International Journal of Urban and Regional Research, 1999/2.sz. p.370-395.
3. Targowski, A.S.: Strategies and Architecture of the Electronic Global Village. The Information Society, 1990/3.sz. p.187-202.
4. Toffler, A. et al.: „A Magna Charta for the Knowledge Age.”: 1994, aug.22. = <http://www.pff.org>
5. The Digital Individual. Special Issue. = The Information Society, 1994/2.sz.
6. Tudástársadalom és tudásmunkás, a vonatkozó ismeretek összegzése. in: Technology Analysis and Strategic Management, 1999/1.sz. p.5-16., 1999/3.sz. p.287-300.

